

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (zkr. SVOL)
a
Regionální organizace SVOL pro východní Čechy,
pod odbornou záštitou a s finančním přispěním
Ministerstva zemědělství ČR, úseku lesního hospodářství

LISTNATÉ POROSTY A NATURA 2000

SBORNÍK REFERÁTŮ

Vysoké Chvojno
5. a 6. června 2008

Odborný garant:

Ing. Ladislav Šimerda – Správa lesů Kristiny Colloredo Mansfeldové
Zámecká 6, 517 73 Opočno pod Orlickými horami
mobil: 777 003 071
e-mail: sprava@colloredo.opocno.cz

Organizační garant:

Radomír Charvát – Lesní družstvo Vysoké Chvojno, s.r.o.
Soběslavova 82, 533 21 Vysoké Chvojno
mobil: 603 974 801
e-mail: ld@wo.cz

Zaměření semináře:

Výsledkem tradičních způsobů hospodaření v lesních porostech jsou velmi cenné ekosystémy vzbuzující zájem orgánů ochrany přírody. Jimi navrhovaný management hospodaření se však silně liší od osvědčených způsobů, aniž je znám výsledek. Vzniklé rozpory narušují vyváženost ekonomických, společenských a environmentálních základů, na nichž je postaveno trvale udržitelné lesní hospodaření.

Venkovní ukázky a referáty přímo v terénu poukáží na některé případy.

Vydalo:

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR
v Tiskárně a Vydavatelství 999 Pelhřimov
© Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, 2008

OBSAH

Problematika Natury

Ing. Jaromír Vašíček – příspěvek k problematice území navrhovaných do Natury 2000 zpracován formou interaktivní prezentace z databáze Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů prostřednictvím internetu.

Ochrana přírody a vlastníci lesů

NATURA 2000 a lesní hospodářství – úvod do problematiky

Ing. Roman Šimek4

Hospodaření v dubových porostech v rámci Natury 2000

Ing. Jiří Žabka9

Dubové hospodářství Lodrant

Jiří Zamastil ml. a Radomír Charvát19

Rezervace Buky - zdravý rozum předků

Radomír Charvát23

Hospodaření na HS 19 a 25 a ochrana přírody

Ing. Ladislav Šimerda29

Myslivost na majetku Kristiny Colloredo Mansfeldové

Ing. Milan Vondřejc39

Ochrana přírody a vlastníci lesů

NATURA 2000 a lesní hospodářství – úvod do problematiky

Roman Šimek

Hospodaření v obecních i soukromých lesích je stále více ovlivňováno někdy více, někdy méně odůvodněnými požadavky orgánů ochrany přírody.

S problémy spojenými s různou mírou omezení hospodaření ve zvláště chráněných územích se potýkáme již řadu let. V poslední době k nim však přibyly požadavky na úpravu hospodaření na lokalitách zařazených do soustavy Natura 2000. Jde o poměrně značná území. První část evropsky významných lokalit (dále jen EVL) byla již Evropskou komisí schválena a zahrnuje téměř 25 % výměry lesů v ČR. Návrhy na další rozšíření již uznaných EVL a zařazení další 271 lokality je ve stadiu projednávání. Považuji za vhodné nyní připomenout některá fakta z nedávné minulosti.

Základním pramenem práva v oblasti ochrany přírody je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který nabyl účinnosti 1. 6. 1992. Cituji z důvodové zprávy k tomuto zákonu: „Je to moderní zákon, který ve svých základních cílech a principech míří stejným směrem jako předpisy EU“.

Přesto v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie vznikla potřeba harmonizovat české právní předpisy na úseku ochrany přírody s právem Evropských společenství. A jelikož v české kotlině s oblibou volíme neotřelou českou cestu, nepovažovali tvůrci novely potřebu, budu opět citovat z důvodové zprávy k zákonu, „...přijímat bez dalšího jakýkoliv vzor“.

Co novela zákona, která se připravovala a projednávala celkem čtyři roky a jež nabyla účinnosti 28.4. 2004, přinesla pro vlastníky lesa?

Dle směrnic EU každý členský stát přispěje k vytvoření sítě Natura 2000 v poměru, který odpovídá zastoupení typů evropsky významných přírodních stanovišť a stanovišť druhů na jeho území. Z hlediska možných omezení je na tom tedy nejlépe stát s vykázaným nejmenším množstvím těchto stanovišť, tedy nejvíce zdevastovaný. Rozloha, způsob výběru, vlastní management ochrany těchto lokalit a jeho financování je ponecháno zcela na vůli členských států. Důležité je pouze zdůvodnit zvolený postup před zástupci EU.

Jak tedy vypadá česká cesta a je výhodná pro občany ČR? Česká republika jako jediná z členských států EU provedla celoplošnou podrobnou inventarizaci přírodních biotopů svého území, kde zjistila překvapivě vysoké procento výskytu lokalit odpovídajících požadavkům směrnic EU (přes 20 %). A přestože výsledek je jen otázkou vhodného použití hodnotících kritérií, stává se argumentem zástupců EU při stupňování požadavků rozlohy na vyhlášení soustavy Natura 2000.

Celý proces tvorby a schvalování Natury 2000 se nesl v duchu ignorace dotčených vlastníků a absence otevřené diskuse, ke které vyzýval Direktorát Evropské komise pro životní prostředí v roce 2002. Mapování území z důvodu vymezení a příprava návrhů evropsky významných lokalit probíhalo netransparentně, bez účasti vlastníků a správců pozemků, bez zájmu o jejich zkušenosti, bez účasti správních orgánů regionů a pověřených obcí, bez možnosti přístupu ke konkrétním informacím o navrhovaných lokalitách. Výzvy k informování o průběhu mapování a o zásadách hospodaření v nově navrhovaných územích byly ignorovány ze strany MŽP. Vypořádání uplatněných připomínek vlastníků k návrhům EVL bylo formální, neboť zákon řádné vypořádání neukládal a tudíž bylo na dobré vůli MŽP, jak s připomínkami naloží.

Vlastníci lesa, ujišťování ze strany zástupců ochrany přírody, že dosavadní způsoby hospodaření budou zachovány, evidentně podcenili potřebu bránit se zahrnutí svých lesních majetků do EVL. Nyní s odstupem 4 let již však mají mnozí vlastníci zkušenosti opačné a není divu, že se na základě svých konkrétních zkušeností všemi prostředky brání dalšímu rozšíření naturových lokalit.

Schvalování návrhů Nature 2000 proběhlo v dubnu 2006 na biogeografickém semináři v obci Darová u Plzně. Jedním ze zástupců Evropské komise byl RNDr. Ladislav Miko, bývalý náměstek MŽP zodpovědný za přípravu Nature 2000 v ČR. Odbornými oponenty návrhů se stali „nezávislí experti“ a zástupci nevládních neziskových organizací (NNO). Je naprosto zarážející, že měsíc před konáním biogeografického semináře poskytlo MŽP a AOPK podklady a instruktáž zástupcům nevládních organizací k připravení oponentury a připomínek k návrhu Nature 2000 právě na zmíněný seminář! Není divu, že v naprosté většině případů vznášeli kritické připomínky k návrhům zástupci NNO a tyto připomínky byly zástupci EK většinou akceptovány! Po semináři vyzvaly NNO dopisem ministra životního prostředí k doplnění soustavy Natura 2000 o zhruba dalších 500 lokalit.

Z výše uvedeného je zřejmé, že neuspokojivý výsledek semináře byl důsledkem předem připravovaného scénáře ze strany pracovníků MŽP zastupujících na semináři zájmy ČR a NNO se zástupci EK. Z tohoto pohledu se jedná o naprosté selhání pracovníků MŽP, kteří zřejmě nepochopili svojí úlohu oficiálního zástupce státu.

Ale vraťme se zpět k novele zákona. Za pozitivní jsme na konferenci SVOL v květnu 2004 považovali následující změny zákona:

1. Prosazení finanční náhrady za ztížení hospodaření nebo majetkovou újmu ve všech územích zvláštní ochrany.
2. LHP i nadále nebudou posuzovány podle vlivu na evropsky významné lokality.
3. Plány péče jsou v ZCHÚ nezávaznými podklady ve vztahu k vlastníkům.

Jak na tyto „pozitivní“ změny nahlížíme dnes?

Vlastníci pozemků a dotčené obce se na rozdíl od původních členů EU nepodílí na přípravě návrhů plánů péče, mají pouze možnost jej připomínkovat. **Plány péče** jsou sice závazné pouze pro orgány ochrany přírody, ty je však jsou povinny prosadit do závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu. Tím pádem se požadavky uvedené v plánu péče stávají závazné i pro vlastníky lesa.

Pokud se týká **hodnocení LHP**, MŽP prostřednictvím v současné době projednávaného návrhu novely zákona opět prosazuje, aby lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy byly považovány za koncepce nebo záměry podléhající hodnocení vlivů na EVL.

Jsme přesvědčeni, že tento požadavek je zbytečně přísnější, než text směrnice o stanovištích. Povinnost podrobit lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy hodnocení SEA evropské právo neukládá. Předmětem hodnocení mají být pouze plány a projekty, které přímo nesouvisí s určitou lokalitou, nebo které nejsou pro péči o ni nezbytné, ovšem pravděpodobně budou mít na lokalitu významný vliv. Jak lesní hospodářské plány, tak lesní hospodářské osnovy podle platného znění zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, jsou však pro péči o lesy na konkrétních lokalitách nezbytné, když podle textu lesního zákona jsou předpokladem trvale udržitelného hospodaření v lese.

Ve většině států EU nemusí být LHP a LHO vůbec povinně zpracovávány. Není znám rozsudek Evropského soudního dvora, v němž by bylo konstatováno, že lesní hospodářské plány (LHP), nebo lesní hospodářské osnovy (LHO) či jiné instituty s nimi obsahově totožné

by byly záměry, jež mohou mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality (EVL) či ptačí oblasti (PO), jak uvádí MŽP.

Ani třetí pozitivum „naturové novelty, tj. **nárok na kompenzaci za ztížení hospodaření**, je s odstupem čtyř let ze strany členů SVOL vnímáno rozporuplně a výstižné je přirovnání k pohádce o chytré horáky. Máme sice od června 2006 vyhlášku, kterou se stanoví podmínky poskytování finanční náhrady za omezení lesního hospodaření, výše vyplacených náhrad však dokumentuje, že výpočty jednotlivých náhrad neodpovídají až na výjimky vzniklé újmě.

Vyhláška č. 335/2006 Sb. nerespektuje zásadu, že vlastník lesa dotčeného zájmy ochrany přírody by měl mít možnost získat stejný užitek ze svého lesa jako vlastník lesa stejných parametrů, který však není omezen z důvodu druhové nebo územní ochrany přírody.

Ze 14 výpočtů různých druhů újmy pouze ve 4 případech považujeme výpočet za spravedlivý. Pokud provedeme rozbor, jak často jsou jednotlivé výpočty újem využívány, dojdeme ke zjištění že většina skutečně vyplacených náhrad se týká pouze dvou druhů ekonomických ztrát. Pokud se některé výpočty újem nepoužívají, je zřejmé, že jsou chybně nastaveny a je nutné provést úpravy.

Proč dva vlastníci lesa se stejným rozsahem omezení obdrží různou výši náhrady pouze z důvodu, že jejich lesní porosty jsou zařazeny v jiné zóně CHKO?!

Proč vlastník lesa, který by dle platného zákona o lesích mohl vytěžit 30 % zásob mýtního porostu je okraden o 50 % vypočtenou výši náhrady?!

Proč není vlastníku lesa hrazena újma, když požadavkem ochrany přírody je ponechat výstavky na obnovní ploše v počtu 10 ks/ha do dalšího obmýtí?!

Proč je ve výpočtu výše náhrady újmy způsobené v důsledku ponechání lesa nebo jeho části samovolnému vývoji a rozložení úhrady vzniklé újmy na období 50 let použita úroková míra **2 %**, když vláda včetně ministra Bursíka v **návrhu církevních restitucí** jednomyslně odsouhlasila u obdobného rozložení splátek na 60 let úrokovou míru **4,85 %?!**

Tyto a další nedostatky předmětné vyhlášky byly známy ještě před jejím vydáním. MŽP společně s MZe vyhlášku prosadilo se slibem, že se okamžitě začne s přípravou její novelizace. Dosud se však nezačalo s přípravou úprav vyhlášky s odůvodněním, že na MŽP nemají konzistentní názor na potřebu změn ve vyhlášce.

Aplikace vyhlášky je ztížena i v důsledku výkladů rozkladové komise ministra životního prostředí k § 58 zákona, zveřejněných ve Věstníku MŽP (částka 5). Myslíte si, že je spravedlivé, že pokud jsem získal pozemek do vlastnictví nebo uzavřel nájemní smlouvu k pozemku v době, kdy omezení již existovalo, tak nemám nárok na náhradu?

Pokud bych v případě sjednání nájmu znal všechny újmy, tak možná ano. V praxi je však zcela běžné, že ani orgány ochrany přírody neví, která omezení uplatní a kdy, jejich názory se totiž vyvíjejí. Například běžně u přírodních rezervací je v bližších ochranných podmínkách uvedeno, že bez předchozího souhlasu orgánu ochrany přírody nelze provádět nahodilou těžbu. To znamená, že omezení trvá od doby vyhlášení PR, výpočet újmy však lze kvantifikovat až v průběhu nájemního vztahu.

Pokud se budeme řídit názorem rozkladové komise, tak dědictvím zaniká nárok na uplatnění nároku na náhradu újmy, neboť dědic získal pozemek v době, kdy již omezení existovalo!

Rovněž názor, že závazné stanovisko k LHP nebo LHO podle § 4 odst. 3 zákona č.114/1992 Sb., nezakládá nárok na náhradu újmy, pokud poukazuje na omezení vyplývající

přímo ze zákona č. 114/1992 Sb., je pro nás nepřijatelný. Možným řešením této situace je, aby orgány ochrany přírody při základním šetření k LHP omezily vlastníky lesa na základě rozhodnutí dle § 66 zákona. Praxe však ukazuje, že tento jednoduchý postup jak se vlastník může domoci náhrady újmy, je ze strany ochrany přírody blokován.

Vypadá to, že veškerá činnost MŽP týkající se náhrad je dána taktikou mrtvého brouka. Čím déle se prodlouží současný stav, kdy ochrana přírody vyplácí vlastníkům lesa pouze malou část náhrad, tím asi lépe pro zástupce MŽP. Ono to je pro MŽP výhodné tvrdit, že náhrady v plné výši nelze vyplatit vlastníkům, neboť tomu brání dle MŽP nevhodná formulace § 58. Ptám se Vás, na čí straně je tedy chyba? Proč MŽP již při tvorbě naturové novely nepřišlo s návrhem na úhradu újmy? Proč prosadilo takové znění náhradové vyhlášky, o které všichni zúčastnění vědí, že není spravedlivé? Proč v současném návrhu novelizace zákona jsou návrhy MŽP, aby LHP podléhaly hodnocení vlivu na EVL místo toho, aby MŽP navrhlo úpravy § 58, který se týká náhrad újmy?

Jak s oceňovací vyhláškou dále?

Zástupci SVOL se dne 22.11.2007 zúčastnili a v rámci veřejné rozpravy připomínkovali analýzu zpracovanou ČZU Praha, prof. Ing. Šišákem, CSc. a kol. „Vyčíslení finanční újmy hospodaření v lesích na základě požadavků na plnění mimoprodukčních funkcí lesa na vybraném lesním majetku a zpracování obecného metodického postupu k vyčíslení této finanční újmy pro potřeby vlastníků lesů“.

Účastníci této veřejné rozpravy včetně zástupce MŽP doc. Ing. M. Hájka, Ph.D., a zástupce MZe Ing. Páska, se shodli na potřebě novelizace stávající právní úpravy.

Obdobné závěry byly učiněny dne 7.12.2007 v rámci semináře „Úhrada újmy na lesním hospodaření“, kde i venkovní pracovníci ochrany přírody si stěžovali na stávající znění vyhlášky, které jim neumožňuje poskytovat vlastníkům lesa náhradu vzniklé újmy v celém rozsahu. Vlastníci pak logicky odmítají nejen jakékoliv rozšíření naturových ploch, ale i aplikaci některých opatření ochrany přírody. Příkladem může být případ tzv. Dománovického lesa, kde vlastník lesa bojuje již 2 roky proti násilnému převodu několika set hektarů kvalitního dubového lesa na pařezinu z důvodu ochrany hnědáka osikového. Stávající znění vyhlášky neumožňuje vlastníku lesa získat adekvátní náhradu, důležitou roli hrají i rozdílné názory entomologů na provedení plánovaných opatření.

27.3.2008 jsme o tomto problému informovali náměstka ministra MŽP, RNDr. Františka Pelce, který nám slíbil, že si prostřednictvím AOPK nechá provést analýzu stávajícího stavu. Uvidíme, zda nezůstane pouze u slov.

Rád bych zde ještě prezentoval několik vět týkajících se rozšiřování EVL.

Na podkladě výsledků biogeografického semináře v průběhu roku 2006 a 2007 resort životního prostředí prostřednictvím Agentury ochrany přírody a krajiny ČR připravil návrh na doplnění národního seznamu pro kontinentální seznam. Celkem je k doplnění navrženo 267 nových lokalit, u stávajících 133 evropsky významných lokalit je navržena změna vedení hranice a nebo předmětu ochrany.

Vedení MŽP rozhodlo, že lokality doplňované do národního seznamu budou před meziresortním připomínkovým řízením nejprve předjednány s krajskými úřady, vlastníky, obcemi a významnými správci v území tak, aby se cituji: „... co nejvíce využilo potenciálu jejich znalostí a vyšlo se vstříc jejich odůvodněným a přijatelným požadavkům“.

K významným správcům v území však patřily jen Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky, podniky Povodí a Zemědělská vodohospodářská správa. Přesto SVOL uplatnil připomínky svých členů a nyní čekáme na jejich vypořádání.

Snažili jsme se naše členy upozornit na nebezpečí související s tímto druhým kolem Natury 2000, neboť opět se opakovala stará písnička, že se vlastníci nemusí bát rozšiřování Natury. Opět však nebyli zástupci AOPK schopni odpovědět na 3 základní otázky:

1. Kde přesně se evropsky významné druhy nebo evropsky významná stanoviště na plánované lokalitě vyskytují a v jakém množství? Opět jsme se setkali s pokusy vyhlásit za EVL lokalitu, kde se předmětný druh vůbec nevyskytuje, nebo se vyskytuje pouze na malé části. Jedná se tudíž o přání ochrany přírody, aby se takto stanoviště nebo druh rozšířil. Zákres tzv. knedlíků do mapy v měřítku 1:50 000 považuji spíše za mlžení než za podklad pro jednání.
2. Jaký je plán péče o danou lokalitu nebo druh? Bez tohoto návrhu je zbytečné se bavit o rozšíření EVL, neboť coby vlastník pozemku bez těchto návrhů nemohu posoudit, zda dojde k omezení výkonu mých vlastnických práv.
3. Jaká bude kompenzace náhrad za vzniklou újmu? Nestačí mi odkaz na stávající „náhradovou“ vyhlášku, o které všichni víme, že přiznává pouze část náhrady za vzniklou újmu. Je nutné nejdříve novelizovat „náhradovou vyhlášku“ a teprve potom přistoupit k rozšiřování EVL.

Všem členům SVOL jsme doporučovali, aby důsledně požadovali vyškrtnutí svých majetků z návrhů na rozšiřování naturových lokalit do doby zodpovězení výše uvedených otázek. Pokud jste tak neučinili, v podstatě jste ochraně přírody podepsali bílý šek, kterým vaše lesní pozemky ztrácejí až 40 % své tržní hodnoty.

Autor:

Ing. Roman Šimek

Správa lesů města Olomouce

Lomená 4

779 00 Olomouc

simek@lesyol.cz

Hospodaření v dubových porostech v rámci Natury 2000

Jiří Žabka

Na území LHC Kinský Chlumeč n.C. jsou v současné době schváleny tři EVL v rámci Natury 2000. Jsou to: Žehuň – Obora CZ0213090, Olešnice CZ0523283 a Víno CZ0523293.

Uvedené skutečnosti se týkají lokalit Olešnice a Víno, které jsou předmětem ukázky a také byly sporem při schvalování LHP a dalších jednání s ochranou přírody.

1. Lokalizace území

EVL Olešnice a Víno se nachází západně až jihozápadně od Chlumce nad Cidlinou ve vzdálenosti 1-5 km a zaujímají 449,23 ha lesních pozemků. Do tohoto plánu nejsou zahrnuty pozemky v k.ú. Lovčice, které jsou součástí EVL Žehuň – Obora. Tyto pozemky tvoří pouze okrajovou část EVL Žehuň - Obora (2,5 %), i když byly rovněž předmětem názorových nesouladů s Královéhradeckým KÚ.

Výčet zájmových katastrálních území

Název	kód	Porostní půda (ha)	Bezlesí (ha)	Jiné pozemky (ha)	Celkem (ha)
Chlumeč n.C.	651800	121,13	0,51	1,76	123,4
Lovčice u Nového Bydžova	687634	57,64	0,00	0,00	57,64
Olešnice n.C.	710351	58,43	0,56	0,74	59,73
Převýšov	735299	207,03	0,25	1,18	208,46
Sa		444,23	1,32	3,68	449,23

2. Přehled dle hospodářských souborů

Podrobný přehled přináší následující tabulka. Je zřejmé, že naprosto převládá cílový hospodářský soubor 25-Živná stanoviště nižších poloh s cílovou dřevinnou skladbou DB8, (LP, BK, HB, JV, JS, JD) 2, MD, SM, OL, BO. Tento CHS je dále členěn dle kategorizace lesů (255, 8245), dle aktuální kvality lesních porostů (2255, 8845) a dle současné dřevinné skladby (251, 253, 257, 8241, 8247). U ostatních CHS je dělení obdobné. Lesy zvláštního určení dle §8, odst.2, písm.f- lesy potřebné k zachování biologické různorodosti - genová základna č. 99 pro dub.

Kategorie	HS	Plocha (ha)	Plocha (%)	Zásoba (m3)
10	233	0,47	0,11	65
10	235	6,43	1,45	85
10	237	0,32	0,07	47
10	251	23,73	5,34	7336
10	253	7,73	1,74	1341
10	255	112,54	25,33	21267
10	257	18,87	4,25	2466
10	275	1,07	0,24	0
10	297	0,14	0,03	25

10	2255	36,35	8,18	7607
32f	8221	5,34	1,20	1221
32f	8225	16,18	3,64	2130
32f	8227	2,05	0,46	159
32f	8241	13,97	3,14	4180
32f	8245	142,98	32,19	33529
32f	8247	29,07	6,54	3676
32f	8845	26,99	6,08	6260
10 celkem		207,65	46,74	40239
32f celkem		236,58	53,26	51155
Celkem		444,23	100,00	91394

3. Zastoupení dřevin dle věkových stupňů a zastoupení dřevin

Podrobný a výstižný přehled o této skutečnosti uvádí následující tabulky včetně normality zastoupení jednotlivých věkových stupňů. Příloha tab. 3a, 3b.

Přehled o zastoupení dřevin uvádí tabulka 3c. Uvedené tabulky jsou zvláštní přílohou.

4. Pohled do minulosti

První setkání s návrhem, myšlenkou, soustavy Natury 2000 na našem majetku (Žehuň – Obora CZ0213090, Olešnice CZ0523283 a Víno CZ0523293) proběhlo na podzim r. 2004 na základě schůzky v kanceláři naší správy. Zde nám byl oznámen záměr vyhlášení uvedených lokalit a byli jsme ubezpečeni zúčastněnými zástupci ochrany přírody, že tato skutečnost nebude mít vliv na hospodaření v lesích a zároveň ujištění, že jediným omezením bude, abychom zachovali pařezy po těžbách. Toto jsme ústně slíbili, ale z důvodu existence určité formy záruky jsme požadovali písemně vypracování smluvních záruk, kde by bylo řešeno: stupeň ochrany území, rozsah omezení pro vlastníka a způsob stanovení event. náhrad pro vlastníka pozemků. V opačném případě jsme s vyhlášením takového území nesouhlasili. Dopis byl adresován na MŽP, řediteli odboru mezinárodní ochrany biodiverzity. Odpověď nikdy nepřišla.

Dalším setkáním s Naturou bylo po obdržení rozhodnutí o závazném stanovisku k LHP (15.5.2006), kde místně příslušný KÚ Královéhradeckého kraje podmínil svůj souhlas následujícími podmínkami:

- v porostech nacházejících se na územích evropsky významných lokalit a ptačí oblasti bude omezena maximální velikost holé seče na 0,5 ha,
- ve výše zmíněných porostech bude zvyšován podíl vtroušených listnatých dřevin tak, aby nebyly vytvářeny čisté dubové monokultury.

Toto stanovisko KÚ bylo podloženo posudkem AOPK, kde jednou větou byla uvedena vhodnost tohoto omezení 0,5 ha z důvodu zvýšení věkové a prostorové diverzity lesa. (Porovnejte s číselnými přehledy tab. 3a a 3b).

K tomuto pohledu do minulosti je dlužno dodat, že veškeré problémy zde nastíněné se týkaly pouze KÚ Královéhradeckého kraje. EVL Žehuň-Obora nebyla při projednávání LHP dotčena (kromě asi 2,5 % výměry na Královéhradeckém kraji). Lze říci, že zde byla dodržena původní ústní domluva z prvního kontaktu.

5. Posouzení vlivu LHP na lokalitu soustavy Natura 2000

Po odvolání proti výše uvedenému závaznému stanovisku KÚ Královéhradeckého kraje nechal si tento KÚ zpracovat Posouzení vlivu LHP na lokality soustavy Natura 2000 pro LHP LHC Kinský Chlumeč n.C. Toto bylo zadáno pro účely vydání závazného stanoviska. Posudek obsahoval 17 str. a obsahoval obecné informace z internetu, přehledy převzaté z LHP předaného KÚ bez souhlasu vlastníka a další informace obecného charakteru.

V závěru byly identifikovány následující negativní vlivy LHP:

- vytváření pasek do 1 ha,
- nedostatečná péče o druhovou a prostorovou diverzitu lesních porostů (dotyčný autor v lese nebyl),
- absence doporučení ponechání mrtvé dřevní hmoty na stanovišti,
- zalesnění nepůvodními jehličnany, navrženo v jednom případě

Kladné vlivy:

- LHP navrhuje zalesnění původními druhy dřevin

V závěru posudek udává opatření na minimalizaci negativních vlivů v tomto rozsahu:

- v porostech vhodných pro roháče omezit velikost holé plochy, která vznikla po těžbě, maximálně na 0,25 ha, zvláště vhodné je vytváření relativně husté sítě maloplošných kotlíků,
- v porostech nevhodných a přijatelných pro roháče (nejčastěji porosty nepůvodních jehličnanů) není třeba omezovat velikost holé seče oproti zák. 289/95 Sb. a doporučením uvedeným v LHP, tyto porosty kácet přednostně ,
- na každé holině ponechávat vzrostlé výstavky druhů přirozené druhové skladby (nejlépe duby) v mýtném věku na dožití, případně do příštího obmýtí v minimálním počtu 2 jedinců na ha, příležitostně ponechávat na místě některé smýcené kmeny, silnější větve nebo metrová polena,
- mechanická příprava půdy na pasekách před obnovou (vytrhávání pařezů, orba, frézování) je naprosto nepřijatelná – larvy roháče se často vyvíjejí právě v pařezech,
- důsledně zalesňovat dřevinami přirozené dřevinné skladby, tedy i v porostní skupině 433B9c, využívat a podporovat přirozenou obnovu,
- vytěženou dřevní hmotu co nejrychleji odvážet z porostů, tzn. zkrátit na minimum časový úsek, po který bude vytěžená hmota ponechána na místě; tímto opatřením se sníží pravděpodobnost, že samice do tohoto dřeva nakladou vajíčka,
- výchovnými zásahy v porostech se směsí původních a nepůvodních druhů ovlivňovat druhové složení ve prospěch druhů přirozené druhové skladby,
- podél cest vytvořit po obou stranách pásy cca 7 m široké, které by byly obhospodařovány jako les nízký nebo sdužený. Tzn. odtěžit porost v těchto pásích s následným obmýtím výmladných dřevin 10-20 let. Tímto způsobem

by došlo k vytvoření relativně velké plochy osluněných vnitřních pláštů a významně by se tím zlepšilo propojení jednotlivých pasek (biotopů roháče). Navíc při každém následném obmýtí se zvětšuje velikost pařezu, který je ideálním prostředím pro larvy roháče.

Záměrně je uveden přesný výčet těchto opatření pro jejich porovnání s lesnickou praxí a s vědomím skutečnosti, že podobné posuzování LHP je v záměru ochrany přírody (posouzení vlivu LHP na životní prostředí). Nutno dodat, že autor „zkoumal terén“ dva dny (jak sám uvádí), což lze považovat za obdivuhodný výkon (všechny lokality mají výměru 1248 ha). Takovýto posudek lze považovat za urážku odborného personálu vlastníka lesa i autora LHP.

6. Konečná podoba závazného stanoviska

Po dalších protestech bylo nakonec převzato 27.11. 2006 závazné stanovisko s udělenými podmínkami v následujícím znění (plán platí od 1.1. 2006):

- ve vyjmenovaných porostech (uvedeny všechny listnaté porosty, kde byla navržena těžba na území EVL) bude omezena maximální velikost holé seče na 0,5 ha,
- na každé holině nacházející se na území EVL budou ponechány vzrostlé výstavky druhů přirozené druhové skladby v mýtném věku na dožití, případně do příštího obmýtí v minimálním počtu 2 jedinců na hektar,
- mechanická příprava půdy před obnovou jako je orba, frézování a vytrhávání pařezů je na území EVL nepřípustná,
- v porostní skupině 433B9c budou k zalesnění použity dřeviny přirozené druhové skladby.

Toto závazné stanovisko bylo přijato z důvodu ohroženosti platby příspěvku na LHP (asi 2 mil. Kč) i příspěvků dalších v případě dalších průtahů v procesu schvalování LHP. V průběhu roku 2007 byla podána stížnost na počínání KÚ Královéhradeckého kraje, a to jednak hejtmanovi kraje a jednak na ELO do Bruselu. Lokalita byla před časem navštívena dvěma zástupci této organizace a později proběhlo jednání vlastníka s českým zástupcem Evropské komise v této záležitosti. Bylo domluveno s vlastníkem, že ten podá vlastní podmínky hospodaření v těchto lokalitách s ohledem na předmět ochrany.

7. Zásady hospodaření pro uvedená území:

Na základě uvedených faktů a přehledů a s přihlédnutím k ochraně uvedeného entomologického druhu i druhů ostatních a rovněž s přihlédnutím k ochraně stávajících přírodních stanovišť navrhl vlastník tyto zásady:

- v lesích bude hospodařeno dosavadním způsobem hospodaření, který se v praxi osvědčil, a to především pro zdárný vývoj a četnost populace roháče obecného, jakož i celého lesního ekosystému v jeho stávající kvalitě. Omezení holých sečí bude dle lesního zákona včetně § 36, odst. 1 tohoto zákona.

- bude ponecháváno dostatečné množství mrtvé hmoty na stanovišti pro zdárný vývoj předmětného druhu ochrany. Tímto je myšleno ponechání veškerých pařezů (asi 20 % veškeré hmoty),
- bude vyloučena orba a frézování pařezů,
- na stanovištích bude zachováno dostatečné množství mrtvé hmoty. Tato zásada vyplývá z nepřetržitosti lesní výroby a z rovnoměrného zastoupení věkových tříd, kdy v současnosti je průměrná zásoba odumřelé dřevní hmoty v řádech desítky m³/ha (hmota na hranici hroubí), především ve starších věkových stupních,
- obnova lesa bude prováděna dřevinami přirozené druhové skladby s významným zastoupením přirozené obnovy. Z dlouhodobého hlediska budou dnešní jehličnaté porostní skupiny obnovovány na skupiny s dominantním zastoupením dubu a příměsí viz cílová skladba.
- plynulost lesní výroby bude přizpůsobena tak, aby se minimalizoval transport jednotlivých stádií roháče z lokality.

8. Záměr vlastníka lesa

Smyslem této kapitoly je stručné rozvedení zásad hospodaření.

Hospodářský záměr vlastníka lesa na těchto stanovištích je shodný bez ohledu na fakt, zda se jedná o chráněné území či nikoliv. Zachování stávajícího systému hospodaření pro jeho ověření v praxi a aktuální stav lesa i z pohledu ekologického je hlavním argumentem. Odvolávka na § 36 lesního zákona je ve smyslu možnosti přijetí odlišných opatření pro lesy zvláštního určení (dnes asi polovina území), zejména pokud jde o velikost holých sečí nebo jejich přiřazování. Tento záměr je uveden z důvodu výhodnosti při ekonomickém oplocení kultur, efektivního využití semenných roků pro přirozenou obnovu apod. Významným důvodem je rovněž fakt, že tento způsob byl na této lokalitě (a to úspěšně i dle OP) používán před rokem 1986. (lesní zákon v minulé úpravě). Takové rozhodnutí lze přijmout v rámci schvalování LHP.

Ponechání dostatečného množství mrtvé hmoty ve formě pařezů se nám jeví jako dostatečné, byla to původní podmínka pro omezení hospodaření. Je to hmota nejvhodnější pro vývoj roháče (larvy se vyvíjejí v trouchnivějícím dřevě v úrovni styku s půdou), četnost pařezů je v lokalitě odhadována na řádově tisíce m³. Vlastník se nikdy nedověděl výsledky nějakého šetření o počtu předmětného hmyzu, pokud to vůbec někdo ví. (Je cílem tisíc jedinců, deset tisíc, milión....?)

Orba se na těchto stanovištích v dnešní době nevyužívá, frézování se neprovádí ani se v minulosti neprovádělo.

Ponechání dostatečného množství mrtvé hmoty kromě pařezů je zaručeno z přirozeného vývoje lesa v jeho dlouhodobém vývoji. Stačí se v lese rozhlédnout. Účelové ponechávání výstavek není pro předmětný druh nezbytné, jedná se spíše o jakousi módní záležitost v OP, která jde proti záměru hospodáře, neboť by měl ponechávat (při správném hospodaření) kvalitní jedince do jejich rozpadu, případně dalšího obmýtí, což je totéž. Takové opatření je i v rozporu s požadovanou bilancí CO₂ v ovzduší. Náhrada za tuto hmotu je nejistá, výpočet dnes používaný je

nevýhodný pro vlastníka, další škody jsou dnes těžko vyčíslitelné (špatné odrůstání následných kultur v blízkosti výstavků, zničení budoucího porostu při destrukci výstavků apod.)

Přirozená obnova je využívána jak pro DB (preferována je generativní forma), tak pro pomocné dřeviny HB, LP (preferována je vegetativní forma). Lze zaregistrovat i PO dalších vitálnějších druhů (JV, JS, MD apod.) V minulosti byla velmi rozšířena i vegetativní PO u dubu. Výsledkem jsou porosty v HS 8845 a 2255. Jedná se o tzv. sdružený les, který je obnovou převáděn na les vysoký. V mnoha skupinách dnešního vysokého lesa lze spatřit mnoho jedinců vegetativního původu jako pozůstatek přeměny výchovou. Ze strany OP zazněla výtka na dubové monokultury a druhovou pestrost. Při pohledu na tab. 3c možno porovnat druhovou pestrost (22 druhů). Při praxi hospodářské úpravy je zastoupení hlavních dřevin zpravidla nadhodnoceno na úkor přimíšených. Druhová pestrost (zastoupení) se mění po každém výchovném zásahu i průběžným zmlazováním. Ve všech listnatých porostech je významně zastoupena spodní etáž, pro pěstování DB velice významná, která se v uvedených přehledech rovněž neuvažuje, není předmětem zařízení.

Důležitá je i obnova stávajících smrkových porostů na listnaté (dubové). Tato obnova byla v rámci závazného stanoviska k LHP vyloučena z omezující podmínky holina do 0,5 ha. Vlastník tyto porosty (i mimo EVL) obnovuje na porosty s převahou DB. V těchto případech jsou obnovovány i pomocné dřeviny ve směsi s DB. SM je zde dlouhodobě oslaben klimatickými vlivy (sucho, teplo), opakuje se žír pilatky, ojediněle je problém s podkorním hmyzem a se škodami větrem. Porosty jsou zastoupeny hlavně ve starších věkových stupních. Dříve byly zakládány hlavně z ekonomického důvodu. Vzhledem k vývoji cen (uvažován I.Q. 2008) je dnes čistě ekonomické hledisko příznivější pro DB. (DB - 7500 Kč/ha a rok, SM - 6700 Kč/ha a rok. V kalkulaci nejsou uvažovány náklady na výrobu.)

Při obnově těchto porostů není na obnovu SM žádný příspěvek. Na DB porosty je příspěvek na obnovu lesa, zajištění porostů a nově i na zachování hospodářského souboru v rámci Natury 2000.

Závěr

Zásady hospodaření, které byly ve stručnosti navrženy jako soulad mezi požadavkem ochrany přírody a požadavkem vlastníka lesa, se opírají jednak o znalosti samotného chráněného druhu (roháče obecného), jednak o současný stav lokality (EVL Olešnice a EVL Víno), její aktuální atraktivnost pro četnost zmiňované populace, jakož i o praktické způsoby hospodaření v lesích s ohledem na soustavnost a nepřetržitost lesní produkce, a tím i soustavnost a nepřetržitost biologické atraktivnosti ekosystému jak pro eutomofaunu, tak i pro stávající typy přírodních stanovišť. Zohledňuje i ochranu dubových stanovišť, i když není oficiálně vyhlášena.

Pomineme-li zásadní fakt, že se jedná o soukromý majetek, výnos z lesa je pro majitele stěžejním příjmem pro jeho rozvoj a fungování při dodržení všech dalších závazků, tak jaký silnější argument pro zachování stávajícího způsobu hospodaření mohl být než ten, že sama příroda potvrdila svým stavem a kvalitou tuto ověřenou praxi. Tato tvrzení jsou, bez komentáře, zřejmá z číselných přehledů a z ověření současného stavu v terénu samém.

„Ochrana přírody“ používá univerzální „módní“ dogmata, v praxi neověřená, o ověření, či odbornou diskusi s návštěvou v terénu nejeví skutečný zájem, smluvní záruky

nezná. K tomu je posílena nedokonalou současnou právní úpravou problematiky, de facto ji zneužívá.

Lze říci, že citovaná platná omezení nejsou pro vlastníka nějakou tragédií a lze se s nimi provozně vyrovnat, ale největší nebezpečí z nastolené praxe OP spatřuji v tom, že nikdo netuší, jaká nová nebo další omezení mohou v budoucnu vstoupit v platnost a v jakém rozsahu. Zvláště pak v případech dalších stupňů ochrany těchto území (zákazy holosečí, ponechávání některých jedinců samovolnému rozpadu, zákaz pěstování některých druhů, zákaz některých činností atd.).

Autor:

Ing. Jiří Žabka

Kinsky dal Borgo, a.s.

Komenského 5/IV

503 51 Chlumeč nad Cidlinou

zabka@kinsky-dal-borgo.cz

Příloha - Zastoupení dřevin dle věkových stupňů a zastoupení dřevin

Tabulka: 3a **Kinský Chlumeč n.C.**
Porostní plocha podle dřevin a věkových stupňů

2006-2015

List 1

Věkový stupeň Dřevina	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ha								
Smrk ztepilý		0,00	0,28	1,72	1,54	2,42	5,61	9,09	3,23
Douglaska tisolistá		0,02	0,12	0,04	0,03				
Borovice lesní		0,06	1,14	4,44	1,02	0,22		0,74	2,71
Borovice černá							0,05		
Vejmutovka			0,02		0,52				
Modřín evropský	0,02	0,97	1,85	1,63	0,95	0,44	1,13	0,93	0,20
Dub letní	15,92	6,26	19,29	5,16	3,89	3,96	14,94	19,24	16,97
Dub zimní	3,61	3,73	4,61	0,48	0,33	1,04	10,78	8,06	2,89
Dub červený	0,39	5,83	5,07	2,39	1,19	0,35	0,86	0,67	4,23
Buk lesní	0,41								
Habr obecný	0,45	1,32	6,85	0,90	3,43	2,26	8,24	1,29	0,69
Javor mléč	0,09			0,03		0,07	0,06		0,02
Klen			0,02						
Jasan ztepilý	0,96	0,40	0,58	0,02	0,23	0,35	0,19	0,69	0,08
Jilm vaz			0,04						
Akát trnovník						0,03			
Bříza bradavičnatá	0,17	1,84	6,12	0,67	0,72	0,60	1,28	0,12	0,60
Třešeň ptačí		0,23							
Lípa srdčitá	0,11	0,48	5,39	1,42	1,21	1,98	3,12	0,81	1,40
Olše lepkavá	0,02	1,27	1,33	0,02	0,01				0,05
Osika	0,08	0,02	0,30	0,09	0,24	0,16	0,09		
Topol lina					0,20			0,09	
Celkem	22,24	22,43	53,02	19,02	15,51	13,90	46,35	41,73	33,08
Norm.pl.	37,53	37,53	37,53	37,53	37,53	37,53	37,53	35,96	31,98

Tabulka: 3b **Kinský Chlumeč n.C.**
Porostní plocha podle dřevin a věkových stupňů

2006-2015

List 1

Věkový stupeň Dřevina	10	11	12	13	14	15	16	17	Celkem
	ha								
Smrk ztepilý	2,80	1,95	2,08						30,71
Douglaska tisolistá									0,22
Borovice lesní	0,13								10,47
Borovice černá									0,05
Vejmutovka		0,05							0,58
Modřín evropský	0,03	0,10	0,24						8,48
Dub letní	20,05	19,69	38,41	17,57	13,67				215,03
Dub zimní	0,82	5,44		14,07	5,76	0,57			62,20
Dub červený	1,10								22,09
Buk lesní									0,41
Habr obecný	1,96	9,69	10,97	1,93	0,77	0,03			50,80
Javor mléč									0,26
Klen									0,02
Jasan ztepilý			0,12						3,62
Jilm vaz									0,04
Akát trnovník									0,03
Břiza bradavičnatá	0,03	0,55	0,07						12,79
Třešeň ptačí									0,23
Lípa srdčitá	0,35	1,55	2,79	0,68	0,05	0,03			21,36
Olše lepkavá			0,36						3,06
Osika			0,29						1,26
Topol lina			0,22						0,50
Celkem	27,26	39,01	55,55	34,25	20,25	0,63			444,23
Norm.pl.	28,15	24,69	21,47	18,92	13,06	6,52	0,78		444,23

Tabulka: 3c Kinský Chlumeč n.C.
Základní údaje podle dřevin

2006-2015

Dřevina	bonita	zásoba		plocha	
		m3 b.k.	%	ha	%
	1	2	3	4	5
Smrk ztepilý	23,73	9947	10,88	30,71	6,91
Douglaska tisolistá	33,12	32	0,04	0,22	0,05
Borovice lesní	25,41	2181	2,39	10,47	2,36
Borovice černá	21,13	10	0,01	0,05	0,01
Vejmutovka	26,00	149	0,16	0,58	0,13
Modřín evropský	29,67	2281	2,50	8,48	1,91
Dub letní	23,43	45469	49,75	215,03	48,40
Dub zimní	24,47	14395	15,75	62,20	14,00
Dub červený	27,50	3748	4,10	22,09	4,97
Buk lesní	24,44			0,41	0,09
Habr obecný	19,28	7506	8,21	50,80	11,44
Javor mléč	26,76	33	0,04	0,26	0,06
Klen	30,00	2	0,00	0,02	0,01
Jasan ztepilý	25,34	378	0,41	3,62	0,82
Jilm vaz	26,00	3	0,00	0,04	0,01
Akát trnovník	22,00	6	0,01	0,03	0,01
Bříza bradavičnatá	23,10	1319	1,44	12,79	2,88
Třešeň ptačí	20,00			0,23	0,05
Lípa srdčitá	24,04	3464	3,79	21,36	4,81
Olše lepkavá	23,98	167	0,18	3,06	0,69
Osika	25,20	175	0,19	1,26	0,28
Topol linda	28,46	129	0,14	0,50	0,11
Celkem		91394	100,00	444,23	100,00
Holína[ha]	0,00				

Dubové hospodářství Lodrant

Jiří Zamastil ml.
Radomír Charvát

1. Historie - část zápisu z kroniky o založení Lesního družstva v Uhersku

V roce 1934 usjednotily se obce **Trusnov, Uhersko, Litětiny a Vysoká** založiti si lesní družstvo. Žádaly Státní pozemkový úřad v Praze o přiděl lesa Boršova a Oboru. Na základě vyneseneho záborového zákona o parcelaci lesů z majetku Thurn Taxisů a Marie z Lamoralu patřící panství Rychmburskému, v této věci byl uvedeným obcím František Udržal nápomocný, jeho vlivem jmenované obce lesy dostaly. Mezi tímto jednáním vypracoval nadlesní Vilém Waldhhauser plán těžby uvedených lesů, jenž prokázal rentabilitu. Dne 1. února 1934 byl v kanceláři Státního pozemkového úřadu v Praze sepsán protokol o vydání majetku. Hospodařit se začalo v roce 1935, ale kupní smlouva byla sepsána 14.4.1936, kterou níže podepsaného dne, měsíce a roku uzavřeli p. Albert Maria Lamoral, kníže z Thurnu a Taxisu v Řezně, jako majitel deskového statku Chroustovice a Holešovice a Hospodářské a lesní družstvo v Uhersku na 365,6602 ha za trhovou cenu 1.552.000,00 Kč. Na zaplacení byly peníze vypůjčeny od Okresní hospodářské záložny. V této době zde působil lesmistr Waldhauser, který do zdejších oblastí přivezl žaludy ze „Slavonie“ z městečka Lotve a napěstoval první sadbu. Původ je zapsán v archivu v Zámrsku. Místní chalupníci vyžívali trávu a buřň bezplatně pro svoji potřebu. Lesní družstvo splatilo dluh, ale hospodařilo pouze do 2. světové války.

Za okupace bylo z účtu zabráno 1.765.448,72Kč. V roce 1945 po skončení 2. světové války začalo Lesní družstvo opět hospodařit. Sucho v letech 1947- 1948 zapříčinilo kalamitu kůrovce a bylo vytěženo 11 tisíc kubíků dřeva. Pro srovnání velikosti této kalamity uvádím, že během deseti let 1995-2004 bylo vytěženo 12.456 m³ dřeva. Další kůrovcová kalamita se vlekla až do roku 1954, kdy bylo vytěženo mnoho dalších smrkových porostů. Přišla další likvidace, 21.6.1959 byla sepsána dohoda o předání mezi Lesním družstvem v Uhersku, jako stranou předávající a Krajskou správou lesů Pardubice v Chrudimi, jako stranou přebírající o předání majetkového souboru lesního hospodářství Lesního družstva v Uhersku. Aktiv bylo zabráno 610.680,81 Kčs.

2. Současnost - založení Hospodářské a lesní společnosti Uhersko s.r.o.

Na základě usnesení vlády ČR č. 168 ze dne 15. 3. 1995 byl vrácen nemovitý majetek bez lesovny a hájenek, které byly prodány státem soukromým osobám. S politováním je nutno připomenout, že jejich hodnota nebyla kompenzována a peníze zabrané z účtů nebyly nikdy navráceny.

Dne 7.12.1995 byla ustanovující valná hromada Hospodářské a lesní společnosti Uhersko s.r.o., která zde od 18. 1. 1996 hospodaří na majetku obcí Dolní Roveň, Ostřetín, Trusnov a Uhersko.

Podle vyprávění pamětníků byly zdejší porosty dubové se spodní etáží lípy, habru, jedle a smrku. Dub byl zalesněn odrostky v přesných řadách ve sponu až 4x4 m, což je patrné dodnes. Po několika letech byly kultury doplněny sadbou smrku. Ostatní dřeviny se doplnily přirozenou obnovou. Zahradnickým způsobem byly kultury i prořezávky vyvětčovány. Tato péče přispěla k vyčištění kmenů a k dosažení výšky mýtného porostu okolo 30 m. Holiny

vzniklé nadměrnou těžbou hraběte okolo roku 1900, skutečnost z let 1936 - 1945, kdy bylo sníženo obmýti na 80 let a vytěženy další holiny a katastrofální kůrovcové těžby z padesátých let silně ztížily ekonomickou situaci. Některé holiny zarostly habrem či byly zasety břízou. Vytěžením smrku z dubových porostů došlo k proředění a následnému ovlčení kmenů, čímž došlo k obrovským ztrátám na kvalitě a tudíž na zpeněžení, které se projevuje v těchto porostech dodnes. Bylo vytvořeno mnoho holin, které se nedařilo zalesnit a v následujícím lesním hospodářském plánu byly tyto holiny zapsány jako nezalesnitelné. Do několika lokalit nebyl vůbec možný příjezd a tak byly navázeny cesty. Bylo zapotřebí provézt odvodnění, na některé plochy se dovážela zemina k zalesnění. K tomu bylo zapotřebí mnoho pracovních sil. Během několika let se s obrovským nasazením podařilo tyto plochy zalesnit. Některé holiny byly zalesněny smrkem, který do těchto porostů jako monokultura nepatří a v případě velkého sucha hrozí opět kůrovcová kalamita. Vzhledem k malému spádu terénu jsou porosty silně podmáčeny a je důležité hospodaření s povrchovou vodou prostřednictvím neustálého obnovování odvodňovací sítě. To zaručuje lepší ujímavost i odrůstání nově založených kultur, které jsou zakládány uměle dubem z vlastních porostů vyhlášených jako genová základna dubu letního, zimního a slavonského o výměře 288,76 ha. K výsadbě se používá sazenic 2/0 v počtu 12 tis. ks/ha. Doplnkové dřeviny lípa, habr a jiné se obnovují převážně přirozenou obnovou mezi sadbou dubu. Z důvodu škod zvěří je nutné oplocení nově založených kultur. Problematikou hospodaření je zvýšený výskyt souší dubu a tak se porosty dožívají stanovené obmýtní doby ve značně proředěném stavu.

Dominantou lesa je rybník Lodrant. V letech 1998 a 1999 byla vystavěna retenční nádrž Obora. V roce 2001 byl pod názvem „Dub dřevina budoucnosti“ uspořádán celostátní seminář lesníků.

V roce 2005 byl vytvořen zpracovatelem Lesprojekt Hradec Králové s.r.o. a schválen Krajským úřadem Pardubice nový lesní hospodářský plán pro lesní hospodářský celek Hospodářská a lesní společnost Uhersko s.r.o. s platností od 1.1.2005 – 31.12.2014. Výměra PUPFL je 347,27 ha. Funkci OLH vykonává Lesní družstvo Vysoké Chvojno s.r.o., které dále zajišťuje vedení účetnictví, LHE i obchod se dřevem.

Zvláštností našich porostů dubu je plnodřevnost, čistota kmene až po korunu. Předností je malé procento běle. Kvalita některých jedinců odpovídá požadavkům na výrobu dýhy a pro truhlářskou výrobu. Jedna generace lesa je výsledkem práce několika generací lesníků. Jedno špatné rozhodnutí může zhatit mnoho práce vynaložené v minulosti. Za poslední roky se vystřídal mimořádné sucho s přívalovými dešti, nejdelší zima za doby sledování počasí s nejteplejší. Orkány a vichřice, které postihly i naše porosty. Stále více se projevují rekreační funkce lesa. Byly zřízeny cyklostezky, tlak houbařů a turistů je stále větší.

3. Údaje LHP

Platnost LHP 2005-2014

Výměra PUPFL 347,27 ha

LVS 1-2, nejvíce zastoupený HS 25, 217,66 ha (63 %)

Kategorie – lesy zvláštního určení § 8 odst. 2 písmeno a) 2,11 ha

– lesy zvláštního určení § 8 odst. 2 písmeno f) (GZ) 288,76 ha

Zásoba skutečná – 261 m³/1ha; PMP 5,1 m³/1ha; CPP 6,9 m³/1ha, CBP 9,4 m³/1ha

Zastoupení dřevin: DB 60 %, HB 3 %, JS 1 %, BR 1 %, LP 2 %, SM 18 %, BO 10 %, MD 5 %, příměs JV, OL, KL, BK a JD

Max. celková výtěž těžby – 29.800 m³

Min. plošný rozsah výchovy do 40ti let – 71,80 ha

4. Lodrant a NATURA 2000

Lokalita Lodrant byla zařazena do návrhu rozšíření sítě Natura 2000 pod čj. CZ0530012 AOPK – ČR.

Kód lokality: CZ0530012
Biogeografická oblast: Kontinentální
Rozloha lokality: 355,4586 ha
**Navrhovaná kategorie
zvláště chráněného území:** PR, PP

Typy přírodních stanovišť

- 3150 - Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition
- 9170 - Dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum
- 9190 - Staré acidofilní doubravy s dubem letním (*Quercus robur*) na písčitéch pláních
- 91E0* - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- symbol * označuje prioritní typy přírodních stanovišť)

Kraj: Pardubický

Katastrální území: Jaroslav, Litětiny, Trusnov, Uhersko, Vysoká u Holic

Z popsané historie majetku je patrné, že jde o dlouhodobě pěstovaný hospodářský les s umělými zásahy, např. i do vodního režimu a výsledkem této činnosti jsou vysoce kvalitní listnaté porosty, převážně DB.

Jedině pokračování v osvědčeném způsobu hospodaření je zárukou zachování takto kvalitních porostů a jakákoliv konzervace současného stavu, či změna managementu jsou škodlivé.

Vlastníci majetku ve spolupráci s nájemci pozemků, OLH, SVOL a SMO za podpory místního obyvatelstva vyvinuli tlak na vyřazení lokality Lodrant z návrhů na rozšíření soustavy Natura 2000. Ve snaze o vyřazení majetku z národního seznamu bylo argumentováno zejména těmito skutečnostmi :

1. Netransparentnost procesu
2. Ohrožení současného hospodaření se všemi dopady (sociální, ekonomické atd.)
3. Špatné zkušenosti s již vyhlášenou ptačí oblastí Komárov, ležící nedaleko.

Na příkladu majetku Lodrant je patrné, že se vyplatí neházet flintu do žita, ale naopak je nutné použít všechny argumenty k ochraně majetku. Snaha byla korunována úspěchem a návrh na zařazení lokality Lodrant do soustavy Natura 2000 byl stažen.

Přes všechny potíže je snahou zainteresovaných lesníků a za podpory vlastníků dubové hospodářství kolem Lodrantu udržet a tento „dubový chrám“ všech věkových tříd předat dalším generacím.

S pozdravem LESU ZDAR

Autoři:

Jiří Zamastil ml., jednatel

Hospodářská a lesní společnost Uhersko s.r.o.

533 73 Uhersko

lesyuhersko@razdva.cz

Radomír Charvát, OLH

Lesní družstvo Vysoké Chvojno s.r.o.

533 21 Vysoké Chvojno 82

ld@wo.cz

Rezervace Buky – zdravý rozum předků

Radomír Charvát

1. Historie

Rezervace Buky u Vysokého Chvojna je jednou z nejstarších přírodních rezervací v ČR, přičemž počátek její ochrany můžeme najít v r. 1884, kdy nový majitel „Dašického panství“ markrabě a Alexander Pallaviciny uposlechl rady svého lesního personálu a vyhlásil porost o výměře cca 5,60 ha jako chráněné území, kde bude prováděna pouze nahodilá těžba. Předmětem ochrany byl starý bukový porost neobvykle vysoké kvality vzhledem k nadmořské výšce. Jedná se o pralesovitou jedlobučinu s bohatou květenou na křídové tabuli.

Ochrana „Buků“ pokračovala i za hospodaření nového majitele – Lesní družstvo a na jeho návrh bylo území v r. 1955 vyhlášeno výnosem Ministerstva kultury č.j. 131/54 Státní přírodní rezervací o výměře 5,60 ha. Zvětšením výměry přírodní rezervace na současných 28,33 ha bylo provedeno později naprosto nevhodným a nezdůvodnitelným způsobem, neboť do chráněného území byly zahrnuty nekvalitní porosty převážně smrkové se značným podílem osiky a břízy. Tyto porosty vznikly po větrné vichřici v r. 1929, která silně poškodila celé panství (údaje hovoří až o 300 000 m³ kalamitní hmoty) a citelně zasáhla i rezervaci, přičemž největší vyvrácený buk byl změřen na 30 m³ dřevní hmoty. V této době markrabě Pallaviciny přišel o české občanství (resp. mu nebylo přiznáno) a majetek přešel v r. 1931 do vlastnictví okolních obcí, které k jeho obhospodařování založily Lesní družstvo s.r.o. se sídlem ve Vysokém Chvojně. Politické a válečné události v hospodaření LD učinily citelné přestávky a to v letech 1939 – 1945 a později v letech 1959 – 1995, kdy byla činnost LD obnovena.

2. Základní údaje o rezervaci

2.1 Doba platnosti LHP: 2005 – 2014

2.2 Platný právní předpis: MK č.j.54. 131/54 ze dne 14.3.1955, přehlášeno výnosem MK č.j. 14 200/88 – SÚOP ze dne 29.11.1988. Les zvláštního určení dle §.8 odst.2 písm. a)

2.3 Přírodní rezervace se nachází v kraji Pardubice, bývalý okres Pardubice

2.4 Katastrální území: Bělečko a Vysoké Chvojno

2.5 Obec: Bělečko, Vysoké Chvojno

2.6 Vlastník: obce sdružené v Lesním družstvu Vysoké Chvojno s.r.o.

2.7 Parcelní vymezení: příl. č. 1. Bělečko – 659 část
Vysoké Chvojno - 866, 868 část, 857 část, 865, 867

2.8 Základní údaje o lese v přírodní rezervaci:

Přírodní lesní oblast:	17 Polabí	
Lesní hospodářský celek:	Lesní družstvo Vysoké Chvojno	
Platnost LHP:	2005-2014	
Odborný lesní hospodář:	Lesní družstvo Vysoké Chvojno s.r.o.	
Porostní vymezení:	346B, 346C, 346E	
Celková výměra – lesní půda:	LHP	28,33 ha
	PUPFL	28,64 ha
	Ostatní bezlesí 0,10 ha (cesta, skládka)	
Rozhodnutí o kategorizaci lesů – Ministerstvo zemědělství ČR – č.j. 46/99 ze dne 13.5.1999	28,4253 ha	
Celková výměra porostní půdy podle LHP	28,33 ha	

3. Stručná charakteristika a přírodní podmínky

Zachovat současný (dochovaný) stav lokality, původní genotyp buku lesního a cennou fytoocenózu. Jedná se o botanickou lokalitu, cennou mykologickou lokalitu a nalezneme zde bohatou entomofaunu dendrofilních a mykoxylofágních brouků a dvoukřídlého hmyzu.

Stručná charakteristika a přírodní podmínky

Dané území leží při silnici III. třídy, Vysoké Chvojno – Štěpánovsko - Týniště nad Orlicí. Vzdáleno je asi 3 km severovýchodně od obce Vysoké Chvojno.

3.1 Fytocenologická – fytoocenóza velmi pestrá a zahrnuje bohaté druhy nitrofilní, mezotrofní a velmi acidofilní. Jsou to společenstva odpovídající strdivkové bučině (*Melico-Fagetum*) a fragmenty společenstev kyselých bikových bučin (*Luzulo-Fagion*). Z bohatých druhů je zastoupena mařinka vonná (*Asperula odorata*), strdivka nicí (*Melica nutans*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), kýčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), kýčelnice devítelistá (*Dentaria enneaphyllos*), konopice velkokvětá (*Galeopsis speciosa*), jaterník trojlaločný (*Hepatica nobilis*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), čarovník alpský (*Circaea alpina*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), břečťan (*Hedera helix*), lipnice hajní (*Poa nemoralis*), vrbina – pitulník *Lysimachia nummularia*); mezotrofní a zcela dominantní je ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*), mléčka zední (*Mycelis muralis*), ostružiník (*Rubus fruticosus*), třtina nejvyšší (*Calamagrostis epigeios*), (*Maianthemum bifolium*); vlhkomilné – bezkolnec modrý (*Molinia arundinacea*); kyselé – bělomech (*Leucobryum glaucum*), ploník (*Polytrichum formosum*) a další. Viz příloha!
Mezi nejvýznamnější houby patří šindelovník severský (*Climacodon septentrionalis*), hnojník strakatý (*Coprinus picaceus*), korálovec bukový (*Hericium coralloides*), hlíva pozdní (*Panellus serotinus*).

3.2 Geomorfologicky se jedná o Třebechovickou tabuli.

	Česká vysočina
VI	Česká tabule
VIC	Východočeská tabule
VIC 1	Východolabská tabule
VIC -1c	Pardubická kotlina
VIC -1c – f	Holická tabule (Třebechovická tabule)

Jedná se o vyvýšený hřbet s kótou 296,9 m.n.m. (Homole). Severozápadní část je pramennou oblastí Chvojenského potoka.

3.3 Klimaticky se jedná o teplou oblast, okrsek T2 – charakterem je dlouhé léto, teplé a suché, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem a podzimem, krátkou mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi trváním sněhové pokrývky.

Počet letních dnů	50 – 60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10° C a více	160 – 170
Počet mrazových dnů	100 – 110
Počet ledových dnů	30 – 40
Průměrná teplota v lednu	-2 – -3°C
Průměrná teplota v červenci	18 – 19°C
Průměrná teplota v dubnu	8 – 10°C
Průměrná teplota v říjnu	8 – 9°C
Průměrná roční teplota	6,5°C
Průměrná teplota ve vegetačním období	14 – 15°C
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	90 – 100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350 – 400
Srážkový úhrn v zimním období	200 – 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	40 – 50
Počet dnů zamračených	120 – 140
Průměrné roční srážky	600 – 650 mm
Langův dešťový faktor (poměr mezi srážkami a teplotou)	60 – 80

3.4 Geologicky je dané území v oblasti druhohorní, křídové s překryvem čtvrtohorních štěrkopísků, (pleistocenní fluvialní štěrkovité písky), terasou Mindelského glaciálu, která tvoří převážnou část daného území, různé mocnosti. Půdní typ štěrkopísků je kambizem mezotrofní až oligotrofní, mírně podzolovaná, suchá, krupnatá. Trofnost půdního typu je závislá na příměsi jílnatých částic. Půdní druh je písčité zemina, místy s oblázky křemene.

Matečnou horninu tvoří svrchní turon – coniak, slínovce a vápnité jílovce. Tato matečná hornina je zřetelná na deluviu svahu, při potoce. Hornina je světle až tmavě šedá, horizontálně uložená, místy vápnitá, břidličnatého lomu. Větráním na nich vzniká eluvium o různé mocnosti a sahají těsně pod povrch terénu. Zvětrává lístkovitou formou až beztvárnou s vysokým obsahem jílnatých částic. Půdním typem je pelická pararendzina a mezotrofní kambizem.. Půdy jsou poměrně bohaté živinami, ale mají nepříznivé vlastnosti fyzikální. Zvětráváním vznikají půdy špatně propustné,

těžké, hlinitojílovité až jílovité, za sucha silně vysychají a za mokra jsou přilnavé, mazlavé, náchylné k sesouvání.

Na mírných svazích nacházíme eluviální zvětraliny přemístěné. Svažité terén tvoří deluvia, která vznikla v glaciálech soliflukcí a jejich přemístěním vznikly bohaté půdy. Jedná se o mezotrofní až eutrickou kambizem, minerálně bohaté, půdním druhem hlinité, jílovitohlinité a jílovitopísčité.

Okrajově je v daném území menší prameniště Chvojenského potoka. Jedná se o mokré stanoviště s proudící až stagnující vodou. Půdní typ je oglejená kambizem až glej, půdní druh písčitojílovitá až jílovitopísčitá zemina.

Hydrologicky náleží do povodí řeky Orlice 1-02-03
malé povodí 059 Lesní potok,
Bělečský potok pod Lesním potokem

Geobotanicky se jedná o LF – Bikové háje (Luzulo Fageta) - Mikyška

Natura 2000
Biotop L.5.1 Květnaté bučiny, převážně lesní typ 3B1
Biotop L.5.4 Acidofilní bučiny, převážně lesní typ 3S5
Biotop X9A Lesní kultury s nepůvodními dřevinami,
smrkové i borové porosty

Biograficky náleží do bioregionu 1.10 – Třebechovický bioregion. Jedná se o stávající nadregionální biocentrum. Vlastní jádro bučin je biocentrum lokální.

Fytogeograficky se jedná o T – České temofytikum, 15 - Východní Polabí, c - Pardubické Polabí

4. Natura 2000

Lokalita Buky byla navržena do soustavy natura 2000 již v první fázi a v současné době je již její schválenou součástí pod číslem CZ 0533297.

CZ0533297 - Buky u Vysokého Chvojna

Rozloha: 29.5266 ha
Navrhovaná kategorie ochrany: PR přírodní rezervace
Biogeografická oblast - vysvětlivky: Kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb.: Příloha CZ0533297
Souřadnice středu: 15°59'33" v.d., 50°8'12" s.š.
Nadmořská výška: 276 - 297 m n. m.
Mapa: MapMaker

Poloha:

PR Buky u Vysokého Chvojna, 3 km ssv. od obce Vysoké Chvojno.

Ekotop:

Geologie: Na podkladu turonských slínů se zachovaly rozlehlé terasové plošiny.

Geomorfologie: Lokalita leží v Choceňské tabuli, která je součástí Třebechovické tabule.

Reliéf: Monotónní, nepřilíš členitý.

Pedologie: Především arenické kambizemě s přechody ke kambizemním podzolům.

Krajinná charakteristika: Fragment bučiny pralesovitého charakteru s převahou buků a lip. Porost je obklopen kulturními smrčínami.

Biota:

Entomofauna dendrifilních a mykoxylofágních brouků a dvoukřídlých podmíněnou kontinuitou vývoje starého lesního porostu.

Kvalita a význam:

Jeden z mála zachovalých výskytů páchníka v přírodním prostředí (v původním lesním porostu).

Zranitelnost:

Lokalita není aktuálně ohrožena, potenciálně by mohl představovat ohrožení jakýkoli zásah do charakteru porostu či aplikace pesticidů v okolí.

Management:

Hlavní obecnou zásadou ochrany páchníka je ponechávání starých dutých stromů. V lokalitě zachovat lesní věkově rozrůzněné porosty včetně ponechávání vybraných starých dutých stromů v porostu.

Možné střety zájmu:

Lesnické hospodářství, likvidace dřevní hmoty. Nepřípustné je vybírání trouchu a chemická konzervace dutin nebo jejich případné vypalování.

Stanoviště:**Stanoviště - přehled**

Celková rozloha lokality:	%	ha: 29.5266
Z toho <u>prioritních</u> <u>naturových</u> <u>biotopů</u> :	0	
Z toho <u>neprioritních</u> <u>naturových</u> <u>biotopů</u> :	0	
Z toho <u>ostatních</u> <u>přírodních</u> <u>biotopů</u> :	0	
Z toho <u>X</u> <u>biotopů</u> :	0	
Z toho nereklasifikovaných biotopů:	0	

5. Pohled na původní a současný způsob ochrany Buků

Rozhodnutí vlastníka v r. 1884 můžeme z dnešního pohledu chápat jako vysoce osvícený krok, který vlastník učinil sám ze svého rozhodnutí i za určité ekonomické ztráty, kterou dobrovolně podstoupil. Krok LD v r. 1955 bych ze současného pohledu přirovnal ke smluvním způsobům ochrany území. Oba počiny však mají společné rysy a to zejména v tom, že předmětem ochrany byl kvalitní lesní porost jako celek a dále rozhodnutí k jeho ochraně vychází z rozhodnutí vlastníků. Jak je tomu v současnosti? Přírodní rezervace Buky byla zahrnuta do Natury 2000 na základě návrhu AOPK, přičemž mapování a další činnost prováděly privátní zájmové subjekty za peníze daňových poplatníků. Úloha vlastníka je naprosto potlačena, neboť o prováděných krocích nebyl informován a práce v terénu na cizím majetku byly prováděny téměř v ilegalitě. Předmětem ochrany není kvalitní lesní porost, ale brouk páchník hnědý vázaný na výskyt dřeva starých listnáčů. Protože nikdo z odpovědných orgánů majitele pozemků, ani správu nepřesvědčil fyziky o výskytu tohoto brouka, zadal zástupce vlastníků zpracování odborného posouzení výskytu páchníka hnědého v lokalitě Buky. Tento entomologický průzkum provedl v r. 2007 pracovník ÚHÚL pobočky Hradec Králové. Uznávaný entomolog ing. Miroslav Dušek, který dlouhodobě působil ve funkci „ochranáře“ bývalého LZ Vysoké Chvojno a lokalitu zná dokonale. Z jeho odborného posouzení si dovoluji citovat: „Výskyt páchníka se v letošním roce nepodařilo zjistit...“. Zbývá tedy mnoho otázek spojených s vyhlášením Buků jako součástí soustavy Natura 2000. Mne, jako vedoucího lesníka správy majetku a zároveň starostu jedné z obcí, která lokalitu vlastní, zajímají dvě otázky:

1. Není vážný rozpor mezi skutečností a deklarovaným předmětem ochrany?
2. Je nepochybné, že základní listnatá část rezervace Buky skýtá příznivé podmínky pro výskyt Páchníka, je však nutné do chráněného území zahrnovat několikanásobně větší území, i když zde již zmíněné podmínky nejsou?

6. Závěr

Ze skutečnosti, které jsem uvedl ve svém referátu, je patrný rozdíl, jak ochranu přírody chápali naši předkové a jakými metodami jsou vlastníci pozemků postaveni před hotovou věc dnes, mnohdy proti své vůli ve jménu „vznešených vyšších cílů“ připomínajících znárodňovací proces. LD bude vždy hájit zachování lokality Buky dalším generacím a podobně jako původní majitel k tomu nepotřebuje C. a K. instrukce. Veškeré náklady spojené s péčí o rezervaci nese LD samo. Co přinášíjí Bukům státní orgány ochrany přírody a privátní ochranářské společnosti, či různá ochranářská sdružení?

Autor:

Radomír Charvát

lesmistr-jednatel

Lesní družstvo Vysoké Chvojno s.r.o.

533 21 Vysoké Chvojno 82

ld@wo.cz

Hospodaření v HS 19 a 25 a ochrana přírody

Ladislav Šimerda

Opočenské panství rodiny Colloredů je historicky datováno od roku 1636. Lesní majetek jako součást velkostatku Opočno byl po vleklých soudních peripetiích navrácen v roce 2001 dceři původního majitele Dr. Josefa Colloredo - Mansfelda, Kristině Colloredo - Mansfeldové. Současným vlastníkem lesních pozemků na území Opočno na ploše 4.717 ha je její syn Leonhard Colloredo - Mansfeld, absolvent lesnické školy v Brugu n. M. v Rakousku. Pro lesní majetek Colloredo - Mansfeldů na Opočensku byl vypracován nový **lesní hospodářský plán LHC Colloredo Opočno**, s platností od 1.1.2004.

Lesnické hospodaření na majetku má svou bohatou historii i tradici, je charakteristické velkou přírodní rozmanitostí, rozlohou lesů od aluvií Orlice a Dědiny s nadmořskou výškou 245 m přes pahorkatiny až na hřebeny Orlických hor s nadmořskou výškou 1060 m. Z toho pramení značná rozdílnost klimatických podmínek, rozdílnost geologických, půdních i geomorfologických poměrů, ovlivňujících lesní ekosystémy.

LHC Colloredo Opočno se rozkládá na značné katastrální výměře, rozmanitost přírodních podmínek dokumentuje plošné zastoupení přírodních lesních oblastí v LHC:

PLO 17 - Polabí	porostní plocha	1.135 ha
PLO 25 - Orlické hory	porostní plocha	1.952 ha
PLO 25 - Předhoří Orlických hor	porostní plocha	1.462 ha

Právě z důvodu velmi odlišných přírodních podmínek se předpokládá při následné obnově LHP **rozdělení lesního majetku z pohledu hospodářské úpravy lesů do dvou samostatných LHC, a to nižších a středních poloh a vyšších poloh**. Hranici rozdělení by tvořil 5. lesní vegetační stupeň.

Kategorizace lesů :

Lesy hospodářské	2.889 ha	61,2 %
Lesy ochranné	241 ha	5,1 %
Lesy zvláštního určení	1.587 ha	33,7 %
Celkem	4.717 ha	

Schválenou kategorizací lesů jsou oficiálně deklarovány státní správou nebo vlastníkem zájmy na výraznější podpoře určité funkce lesa. Jsou vylišeny 2 subkategorie lesů ochranných a 5 subkategorií lesů zvláštního určení.

Nutnost diferencovaného hospodaření na LHC Colloredo Opočno dokumentuje přítomnost 93 souborů lesních typů a deklaruje vylišení **celkem 35 hospodářských souborů**, z toho 20 HS v lese hospodářském, 2 v lesích ochranných a 13 v lesích zvláštního určení.

Významná část LHC Colloredo Opočno se nachází na území chráněné krajinné oblasti Orlické hory, celková plocha spadající do **CHKO je 2003,42 ha**. Na území CHKO se dále nachází několik maloplošných chráněných území a mimo CHKO Orlické hory ještě PR Chropotínský háj (dubové hospodářství na HS 25 s ochranou výskytu vzácných rostlinných společenstev a druhů živočichů).

MCHÚ	celková plocha
NPR Bukačka	48,19 ha
NPR Trčkov	63,63 ha
PR Vrchmezí	15,59 ha
PR Sedloňovský vrch	89,40 ha
PR Hraniční louka	9,25 ha
PR Chropotínský háj	15,50 ha
Celkem	250,56 ha

Na lesním majetku LHC Colloredo - Opočno je celkem 2.253, 98 ha **chráněných území s různým stupněm ochrany území** a následně i menší mírou hospodářského využití lesních porostů, což představuje **47, 8 % plochy omezeného hospodaření v rámci LHC**.

Obdobně je tomu i s návrhem **území evropsky významných lokalit NATURA 2000**, které v současné době představuje **rozlohu 1.613,38 ha, t.j. 34,2 % plochy LHC**.

V národním seznamu EVL Nature 2000 byly již v roce 2004 zahrnuty :

Orlické hory sever	stanoviště acidofilní bučiny a klimaxové smrčiny	905,84 ha
Trčkov	s převahou stanoviště acidofilní bučiny	489,49 ha
Obora Opočno	biotop páchníka hnědého a roháče obecného	55,00 ha

Doplnění národního seznamu EVL bylo rozšířeno v roce 2007 o **lokalitu HALÍN** s plochou 163,05 ha. Jedná se o **dubové hospodaření na HS 25, s převažujícím SLT 20**, dále 2H, 2B a 2D. Z pohledu Nature 2000 se jedná o **typ hospodaření přírodního stanoviště 9170 – Dubohabřiny asociace Galio – Carpinetum** a specificky i pro druh střešníček pantoflíček (Cypripedium calceolus).

Zastoupení dubu na LHC Colloredo Opočno představuje 10,59 % plošně (ze zásoby 9,46 %).

Hospodaření na HS 19 a 25 na LHC Colloredo Opočno

Cílový hospodářský soubor 19 – Lužní stanoviště – aluvia nížin a pahorkatin, naplavené až glejové půdy) na ploše 122,90 ha (2,6 %, event. 4,98 %) v PLO 17 Polabí. Tvoří jej SLT 1-2 L, a 1U. **Základní dřevinou je DB a dubové hospodaření lužních stanovišť**. Cílová druhová skladba je DB 7, JS 2, (LP, JV, JL, OLL, TP, HB) 1. Hospodářský způsob podrostní, násečný, příp. holosečný. Obmýtí 150 let, obnovní doba 40 let, počátek obnovy 131 let.

Dubové hospodaření lužních stanovišť HS 19 je příkladně uplatněno na území nejseverněji položeného lužního lesa v Čechách, v lokalitě **Mochov**. Jedná se o území na aluviu řeky Dědiny, SLT 1L - jilmový luh. Od roku 1943 byl Mochov vyčleněn lesním radou Hugo Koniasem jako výběrný způsob hospodaření. Od r. 1958 byly zde založeny 2 výzkumné plochy, cca o rozloze 1 ha, kde jsou prováděny v 5ti-letých, později 10ti-letých intervalech inventarizace porostní skladby a vyhodnocovány růstové procesy lužního lesa.

Lokalita lužního lesa Mochov je permanentě v zájmu aktivistů i agentur ochrany přírody. Jde o jednu z lokalit tvrdého luhu v českých zemích, nejméně ovlivněnou hospodářskými zásahy.

Není bez zajímavosti, že současný stav lužního lesa Mochov naplňuje požadavky EVL pro přírodní typ stanovišť 91 FO smíšené lužní lesy s dubem letním, jilmem vazem, a

jilmem habrolistým, jasanem ztepilým podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie.

Biotop L2 Tvrdé luhy nížinných řek, s modelem přirozené druhové skladby pro SLT 1 L: DB 35 -65, HB 0-10, JV 1 -6, JS 10 -25, JL 10 – 30, TP +10 OLL +5.

Pro předmětný typ přírodního stanoviště se uvádí jeho charakteristika :

Povětšinou dvou až třítážové dubové nebo jasanové porosty, vyskytující se v říčních úvalech a nížinných pánvích. Kromě dominantního dubu letního (*Qercus robur*) a jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*) je výraznou dřevinou stromového patra v poslední době ustupující jilm habrolistý (*Ulmus minor*), javor babyka (*Acer campestre*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*), vtroušeně střemcha obecná (*Primus padus*). Hladina podzemní vody je silně rozkolísaná. To je příznačné pro lužní les Mochov, kde po provedených melioračních úpravách proti zátopám klesla i hladina podzemní vody.

Za současného stavu lužního lesa v Mochově je příznačné, že pro zachování tohoto cenného přírodního objektu je nejen žádoucí, ale bezpodmínečně nutné **započít s obnovou porostů**. V případě, že celý objekt bude dále ponechán bez těžebního zásahu, docházelo by postupně k rozpadu stromového patra, což by v konečném důsledku znamenalo rozpad struktury etážových porostů i nežádoucí změnu dřevin v neprospěch dubu. Vliv absence těžebních zásahů směřujících postupně k obnově znamenal **za posledních 50 let ústup zastoupení dubu téměř o 20 %** (dle hmoty), především ve prospěch lípy a jasanu. Bylo to způsobeno hlavně dlouhým a bezvýsledným čekáním na přirozenou obnovu dubu i porostními podmínkami, kdy při přirozené obnově jsou zvýhodněny všechny stín lépe snášející listnáče.

Jaké jsou ve stručnosti hospodářské záměry a návrh obnovních postupů v lokalitě lužního lesa Mochov :

- v porostních skupinách s větším zastoupením přestárlých dubových výstavků, které jsou na hranici fyzického stáří i ve stadiu rozpadu, dále zdravotně poškozených či nekvalitních stromů horní vrstvy přistoupit **k maloplošné obnově skupinové (kotlíkové)** o výměře 5 - 8 arů. V těchto skupinách uměle vysadit dubové odrostky a oplotit je proti zvěři, s obnovním postupem ze středu porostů.
- maloplošnou skupinou obnovu **kombinovat s pruhovými clonnými sečemi** zralostním a jakostním výběrem horní stromové vrstvy pro přirozené zmlazení javoru, jasanu, lípy, ev. habru,
- pro zachování podílu dubu a jeho zajištění v následném porostu, při absenci přirozené obnovy, kombinovat obnovu **úzkými pruhovými holosečemi s umělou výsadbou dubu**,
- obnovním zásahy s delší obnovní dobou , více jak 40 let **zajistit nepřetržitost vývoje a nenarušení jeho vnitřní výstavby**, jinak tak ceněné struktury lužního lesa
- pokusně realizovat i proužkovou síji dubu do oplocených a ochráněných skupin, příp. odzkoušet i výsadbu jilmu habrolistého.

V minulých LHP byly porosty v lužním lese Mochov popsány dokonce jako pětietážové. Úsilí lesních hospodářů bylo zde vedeno dlouhodobě snahou o přeměnu na skupinovitě výběrný způsob. Do jaké míry se cíl podařilo naplnit, je na hodnocení každého účastníka semináře SVOL Listnaté porosty a Natura 2000 i příležitostného návštěvníka. Bohatě strukturované porosty s vysokou produkční schopností a přirozenou skladbou dřevin jsou výsledkem jistě příkladným, ke splnění přísných kritérií výběrného lesa chybí zastoupení všech věkových skupin rovnoměrně po celé porostní ploše.

Přes zmíněné úsilí ochranářů chceme mít lužní les Mochov jako unikátní zachovalé a strukturované porosty s přirozenou druhovou skladbou dřevin dubového hospodářství tvrdého luhu, s využitím některých jeho částí jako bažantnice. Nechceme dospět k doporučení pro přírodní stanoviště 91FO: zachovat, případně obnovit tradiční obhospodařování lesa formou pařezin či lesa středního. Vždyť již od roku 1840 právě v Mochově naši předchůdci pracně přeměňovali dubovou a lipovou pařezinu až v dnešní strukturovaný, vysoce produkční lužní les s dubovým hospodářstvím. Je nesmyslné, zahrávat si byť jen myšlenkou a chtít se na těchto lokalitách po 200 letém úsilí našich předchůdců vrátit jednorázově k pařezině !

Hospodaření na HS 25

Současné hospodářské soubory (porostní typy) 251 a 255 jsou zastoupeny na ploše 418, 20 ha, což je 9,18 % plochy LHC, avšak v přírodních podmínkách nižších a středních poloh LHC (LHC Opočno) téměř 17 %. HS 25 tvoří SLT 1 – 2H, B, D, O, V (event. LT 1 S2, 1S4).

Na LHC jsou v rámci CHS 25 zastoupeny porostní typy současných HS :

HS 251 – smrkové hospodářství živných stanovišť nižších poloh na ploše 113,77 ha **27%**

HS 255 – dubové hospodářství živných stanovišť nižších poloh na ploše 304,43 ha **73 %**

Pro smrkové hospodaření porostního typu **HS 251 je plánována postupně přeměna druhové skladby**, kromě SLT 2O a 2H. Doba obmýtlí je 80 let, doba obnovní 20 let, počátek obnovy 71 let. Cílová druhová skladba : SM 2-4, DB 4-6, (LP, BK, HB, JV, JS) 0 -2, MD. Hospodářský způsob násečný, event. holosečný.

Pro dubové hospodaření porostního typu 255 jsou stanovena zásadně odlišná základní hospodářská doporučení. Obmýtlí 140 let, obnovní doba 30 let, s počátkem obnovy 121 let. Hospodářský způsob podrostní, násečný, event. holosečný. Cílová druhová skladba : DB 8, (LP, BK, HB, JV, JS, JD) 2, SM, BO, OL.

Pro přirozenou obnovu se uplatňují převážně clonné pruhové, okrajové, méně skupinové clonné seče. Při neúspěchu přirozené obnovy nastupuje násečný HZ i holosečný (do 1 ha) s ponecháním kvalitních výstavků. Důležitá je tvorba spodní etáže z lípy a habru výmladkového původu, eventuelně z umělé obnovy dosadbou. Prokazatelně příznivý vliv spodní etáže je prezentován celou řadou kvalitních porostů dospívajících i mýtně zralých s vysokým podílem cenných sortimentů.

Ekonomický přínos dubového hospodaření na majetku není zanedbatelný. Za leden-duben 2008 činí zpeněžení dubu všech sortimentů průměrně 2.428 Kč/ m³, a 24,3 % celkových tržeb za dřevo.

Příkladem dubového hospodaření porostního typu 255 může být navržená lokalita EVL Natury 2000 Halín. Jak již výše uvedeno jde o **stanoviště 9170 Dubohabřiny asociace Galio – Carpineta**. Modely přirozené druhové skladby dotčeného – převažujícího SLT 2O (edice Planeta č. 9/2006) uvádějí druhovou skladbu DB 60 -75, BK 0 -10, HB 2 -15, LP 8 -20, JD 0 -15, JV +5, JS +3, OS +3 . Na SLT 1V, 1P, 2V, 2O převážně dub letní.

V doporučeních, uvedených pro Dubohabřiny asociace Galio – Carpinetum, je jako prioritou ochrany typu přírodního stanoviště deklarováno zachování části porostu ve formě pařezin nebo lesa, s akcentem u vybraných porostů zachovat, případně obnovit hospodářský tvar lesa nízkého či středního.

Ještě štěstí, že uvedený **dokument** Pravidel hospodaření pro typy přírodních stanovišť v EVL Natura 2000 **není závazný** a jedná se pouze o odborná doporučení vytvořená po dohodě s MŽP ČR jako určitý metodický návod, jehož zohlednění zcela závisí na každém orgánu ochrany přírody a na individuálních potřebách managementu v každé EVL.

Pro zájmovou lokalitu Halín AOPK ČR, krajské středisko Hradec Králové specifikovalo rámcové zásady hospodaření pro typ přírodního stanoviště 9170 – Dubohabřiny asociace Galio- Carpinetum :

- dodržovat dřevinnou skladbu pro dubohabřiny uvedenou v Pravidlech hospodaření pro typ 9170,
- nesnižovat výměru (plochu) biotopu dubohabřin, reprezentující zde hlavní předmět ochrany,
- nesnižovat počet zastoupených druhů dřevin přirozené druhové skladby; porostní skupiny s druhově bohatou skladbou dřevin přednostně obnovovat opět na porostní skupiny smíšené, se zastoupením většího počtu druhů dřevin přirozené druhové skladby; porostní skupiny s druhově chudou skladbou dřevin obnovovat na porosty s vyšším zastoupením dřevin přirozené druhové skladby,
- šetřit porostní podúroveň a keře a maximálně využívat přirozeného zmlazení,
- zcela nežádoucí je rozšiřování (umělou obnovou) invazních dřevin, jedince těchto druhů přednostně při hospodaření odstraňovat,
- při holosečném hospodaření maximálně využívat přirozené zmlazení a ponechávat dostatečné množství výstavků jednotlivých stromů a skupin stromů na dožití nabude les trvale etážovitě struktury.

Při jednání o rámci zásad hospodaření zástupci Správy lesů KCM uvedli, že již v současnosti většina porostů v předmětné lokalitě splňuje požadované druhové složení a že výše uvedené zásady pravidel lze akceptovat. Zároveň uvedli, že v malé míře na části lokality jsou porostní skupiny s převahou zastoupení smrku ztepilého, které se postupně převádějí na porosty porostního typu 255 dubového hospodářství živných stanovišť s přirozenou druhovou skladbou. Tyto rámcové zásady lze akceptovat, protože nepředstavují žádné podstatné změny či dodatky (ponechávání % části těžného dříví samovolnému rozpadu, uplatnit pouze výběrný způsob hospodaření, či dokonce převody na les nízký nebo pařezinu) oproti schváleným rámcovým směrnici hospodaření na CHS 25, resp. HS 255 na LHC Colloredo - Opočno.

Zástupci AOPK představili možnosti, jak tyto požadavky ve prospěch zlepšování stavu přírody lze financovat ze zdrojů Operačního programu Životní prostředí a lépe z Operačního programu Rozvoj venkova z EU , osa II. 2.2.1 a 2.2.2.

Na základě uvedených metodických pravidel na konkrétní podmínky možnosti uplatnění finanční podpory na LHC Colloredo Opočno byly vypočteny možnosti zvlášť pro jednotlivé EVL (Orlické hory sever, Trčkov, Obora Opočno, Halín), celkem pro 1.613 ha EVL Natura 2000. V proklamované ose II. 2.2.1 – zachování původního hospodářského souboru jde o velkou mystifikaci a blamáž pro majitele lesů. Dle uvedené metodiky pro celou plochu EVL Natury 2000 (1.613 ha , 34,2 % LHC) po výpočtu v jednotlivých porostních skupinách dle Metodiky, činil by **celkový příspěvek za 25,68 ha, ročně 41.520 Kč tj. 25,74 Kč /ha/rok** (porostní skupiny splňující kriteria metodiky, v době obnovy s HS současného porost. typu HS jedlového, dubového, bukového). **Nebyla zajištěna kompatibilita Nařízení rady a komise ES s Nařízením vlády ČR č. 147/2008**, konkrétně SLT, porostního typu HS a

přírodního typu stanovišť EVL Nature 2000. Je to výsledek neodborné interpretace českých úředníků, kteří v daném příkladě prokázali zásadní neznalosti řešené problematiky v celé šíři komplexního řešení lesnického hospodaření a ochrany přírody EVL. Když chci chránit příkladně přírodní typ stanoviště - květnaté bučiny, měl bych získat příspěvek na zachování a ochranu celkové rozlohy květnatých bučin. Bohužel však stanoveným prostředkem k finanční podpoře je mi stávající HS – porostní typ HS např. 751, zbytek obnovovaného smrkového porostu, což je naprosto demotivující pro lesního hospodáře, který již realizuje a rozvíjí přeměnu porostu (porostní skupiny) konkrétně na bukové hospodářství.

Obdobně je to u osy II.2.2.2 zmíněného evropského programu na zvýšený procentický podíl MZD v oblastech ZCHÚ a Natura.

Závěrem lze tedy konstatovat, že celá osa II. proklamovaného programu Rozvoje venkova v lesním hospodářství a ochraně přírody je nikoliv osou směřující k úsilí vlastníků a lesních hospodářů pro zlepšování přírody a krajiny, ale osou směřující finanční podporou pro vlastníky lesů od ničeho k ničemu!

Venkovní ukázky

Mochov 1 - porost 38 H13/6

Rozhraní 1. a 2. LVS, HS 245 - živná stanoviště středních poloh, nadmořská výška 250 m, rovina, lesní typ 1L2 (jilmový luh bršlicový). Porost je zařazen v kategorii lesa zvláštního určení (bažantnice).

Geologie, pedologie:

Pískošterková terasa překryta aluviálními sedimenty, naplavené hnědozemní půdy a semigleje s dostatečnou zásobou živin, trvalá hladina spodní vody asi 70 cm pod povrchem, periodické povrchové zamokřování.

Druhovú skladba:

Původní skladba: JL 40, JS 20, DB 20, (LP, HB) 20

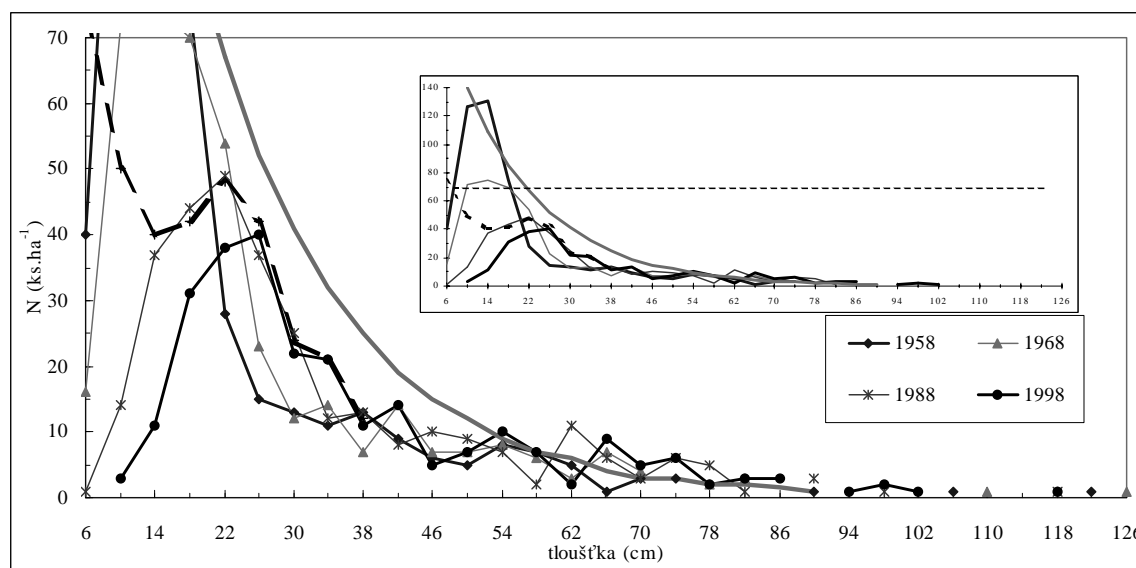
Cílová druhová skladba: DB 40-75, LP 5-20, HB 0-10, JS 15-35, JL ±10, JV 1-8, OL ±10, VR ±2, ORČ 0-5, OS+

Historický vývoj:

Původní pařezina postupně převedena na les vysoký (19. století), v porostu ponechány jednotlivé výstavky (původní semenné stromy vysazené v řadách na bývalé pastvině, současný věk přes 350 let). Po nástupu H. Koniase porosty postupně převáděny na les výběrný, již v roce 1943 zařízeny jako les výběrný. Z estetických a mysliveckých důvodů byly v porostu použity i jehličnany včetně introdukovaných dřevin. V roce 1958 založeny 2 plochy pro sledování vývoje lesa a převodu (na obou plochách minimální výskyt přestárých dubových výstavků). Hospodaření ve sledovaných porostech bylo ovlivněno mysliveckými a ochrannářskými opatřeními. Pro zajištění přirozené obnovy dubu (silná konkurence buřeně) byla v minulosti dlouhodobě podporována lípa z přirozené i umělé obnovy. Skupiny lípy v podrostu představovaly podle Koniase jediný možný způsob realizace přirozené obnovy dubu na těchto stanovištích. V 70. letech se po regulaci vodních toků a čerpání vody změnil vodní režim stanoviště (pokles hladiny spodní vody, omezení záplav).

Struktura podobná výběrnému lesu vznikla výstavkovým hospodářstvím a podporou spodních porostních vrstev. Během doby sledování nebyla na sledovaných lokalitách

zaznamenána přirozená obnova dubu, přirozeně se zmlazuje jasan, javor klen a lípa. Lípa v prvních fázích nahrazovala keřové patro a pozitivně působila na tlumení buřeně a vyvětvování kmenů, v současné době se vyskytuje již v úrovni a její podíl se dále zvyšuje. Mochov 1 - porost 38 H13 (průměrný věk horní vrstvy podle hospodářské knihy 132 let)

Rozdělení tloušťek na lokalitě Mochov 1 ve srovnání s modelovou křivkou

Porost si dlouhodobě udržuje vhodné tloušťkové rozdělení, počet slabých stromů však postupně klesá. Výčetní základna i zásoba porostu se zvyšuje. Výše těžebních zásahů v jednotlivých letech kolísala, mimo rok 1963 nebyl těžbou odstraněn ani běžný přírůst za minulé období. Střední tloušťkový přírůst byl během posledních 25 let vyrovnaný, přírůst u jednotlivých dřevin závisel na jejich postavení v rámci porostu. V roce 1998 bylo provedeno očíslování následného porostu (dorostu mladších jedinců s výčetní tloušťkou nad 4 cm), zahrnutím následného porostu v roce 1998, se zvýšil počet stromů, změna ostatních porostních charakteristik je minimální.

Tab. 1 Základní taxační ukazatele porostu na ploše Mochov 1

Rok	N (ks)	G (m ²)	V (m ³)	T (m ³)	iV/rok (m ³)	id/rok (cm)
1958	503	24,1	324,4	0,4		
1963	491	26,4	356,4	40,5	6,5	0,24
1968	406	27,0	373,1	43,7	11,4	0,40
1973	345	26,0	368,9	8,2	7,9	0,25
1988	305	32,4	485,9	34,8	8,3	0,26
1998	257	34,0	577,7	0,6	12,7	0,24
P+N 1998*	474	36,5	598,7			

* (P) původní porost - původní porost očíslovaný při založení pokusu v roce 1958, (N) následný porost - nové stromy očíslované v roce 1998 (dorost do kmenoviny)

Početní zastoupení dřevin v původním porostu se během 40 let změnilo minimálně, pokles zastoupení dubu v zásobě byl nahrazen vzestupem podílu ostatních dřevin. Zahrnutím následného porostu (P+N 1998) se zvýšil podíl dubu (výsadba) a javoru (přirozená obnova). Následný porost je tvořen slabými jedinci, jejich vliv na zastoupení dřevin podle zásoby bylo minimální. Na ploše nebyla zaznamenána expanze jasanu, přes značný podíl v původním porostu i okolí v následném porostu tvoří necelé 2 %.

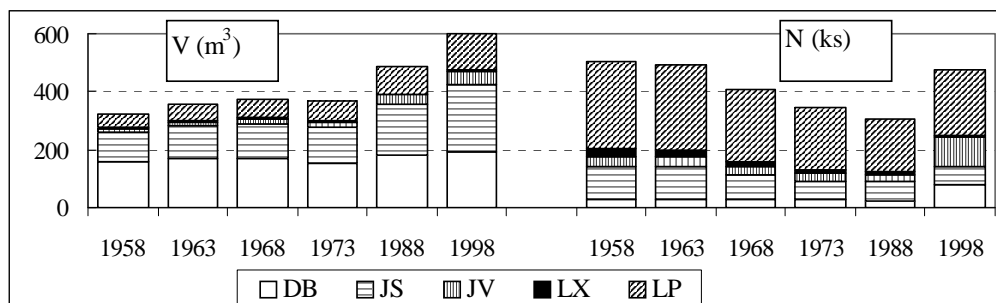
Tab. 2 Zastoupení dřevin na ploše Mochov 1

Rok	N (%)					V (%)				
	DB	JS	JV	LIST	LP	DB	JS	JV	LIST	LP
1958	6,0	21,9	7,6	4,6	60,0	49,1	31,4	3,3	1,2	14,9
1998	8,2	22,6	9,7	1,9	57,6	32,9	40,5	6,5	0,5	19,6
P+N 1998	17,1	13,1	21,1	1,1	47,7	32,0	39,1	7,5	0,5	21,0

Tab. 3 Střední rozměry dřevin na počátku a konci sledování na ploše Mochov 1

Dřevina	1958				1998				1998-následný			
	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)
DB	30	60,4	30,6	5,31	21	75,7	36,1	9,04	60	8,0	12,5	0,03
JS	110	24,2	22,3	0,93	58	48,8	34,3	4,04	4	6,7	8,6	0,01
JV	38	17,0	16,7	0,28	25	33,1	25,9	1,51	75	10,6	13,9	0,09
LX*	23	15,0	16,2	0,17	5	23,2	22,6	0,56				
LP	302	14,4	15,4	0,16	148	26,1	24,6	0,77	78	14,0	17,6	0,16

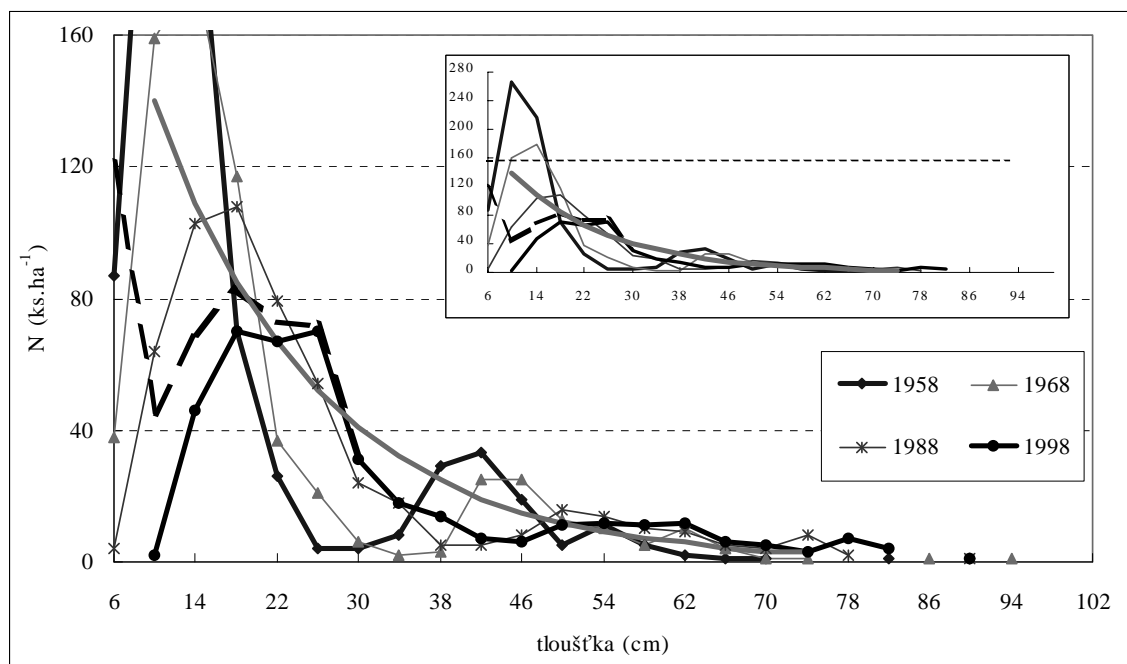
* LX - ostatní listnáče

Rozdělení zásob a počtu stromů podle dřevin na lokalitě Mochov 1

Mochov 2 - porost 38 G14/6 (průměrný věk horní vrstvy podle hospodářské knihy 141 let)

Výchozí rozdělení tlouštěk bylo dvojrcholové s levostrannou asymetrií (výstavkové hospodářství). Během 40 let sledování se průběh křivky vyrovnal, v roce 1998 byl nedostatek stromů slabých. Také na této ploše se postupně zvyšovala výčetní základna a zásoba přes pokles počtu stromů. Těžby ve sledovaném období byly nižší než objemový přírůst za předchozí období. Střední tloušťkový přírůst byl po celou dobu sledování vyrovnaný, přírůst

Rozdělení tlouštěk na lokalitě Mochov 2 ve srovnání s modelovou křivkou

dřevin závisel na jejich pozici v porostu. Zahnutí následného porostu v roce 1998 se zvýšil počet stromů, hodnoty G a V se změnily minimálně.

Tab. 4 Základní taxační ukazatele porostu na ploše Mochov 2

Rok	N (ks)	G (m ²)	V (m ³)	T (m ³)	iV/rok (m ³)	id/rok (cm)
1958	790	28,0	344,6	0,03		
1963	786	26,9	339,6	44,9	8,0	0,20
1968	658	30,8	396,5	0,4	11,5	0,30
1973	651	27,9	371,6	77,0	10,4	0,20
1988	541	34,0	488,9	23,1	9,4	0,22
1998	403	38,7	594,2	3,6	10,9	0,22
P+N 1998*	633	40,5	610,3			

* (P) původní porost - původní porost očíslovaný při založení pokusu v roce 1958, (N) následný porost - nové stromy očíslované v roce 1998 (dorost do kmenoviny)

V roce 1958 lípa na ploše v počtu stromů převládala, zastoupení ostatních dřevin (JS, JV, SM, ostatní listnáče) nepřesáhlo souhrnně 10 %. V zásobě dominoval dub a lípa. Po 40 letech se v zastoupení dřevin podle počtu mírně zvýšil podíl dubu. Zastoupení lípy podle objemu se během 40 let zvýšilo o 12 % na úkor dubu. Zahnutí následného porostu upravilo početní zastoupení dřevin, zastoupení podle zásoby se změnilo minimálně.

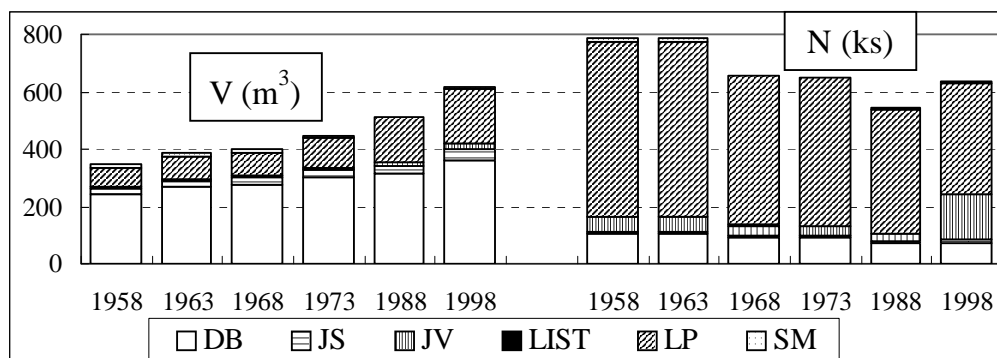
Tab. 5 Zastoupení dřevin na ploše Mochov 2

Rok	N (%)						V (%)					
	DB	JS	JV	LX*	LP	SM	DB	JS	JV	LX*	LP	SM
1958	13,2	1,1	6,2	0,1	77,6	1,8	71,3	4,9	1,8	0,6	18,0	3,4
1998	17,4	1,7	5,2	0,0	74,9	0,7	60,1	6,5	2,7	0,0	30,1	0,6
P+N 1998	11,4	1,7	24,8	0,0	61,6	0,5	58,5	6,3	3,9	0,0	30,7	0,6

* LX - ostatní listnáče

Tab. 6 Střední rozměry dřevin na počátku a konci sledování na ploše Mochov 2

Dřevina	1958				1998				1998-následný			
	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)	N (ks)	D (cm)	h (m)	V (m ³)
DB	104	43,4	27,4	2,36	70	60,3	32,2	5,13	2	8,6	12,0	0,03
JS	9	39,4	25,6	1,86	7	64,4	34,6	5,52	4	4,8	9,4	0,01
JV	49	11,0	13,9	0,13	21	24,9	22,9	0,78	136	7,7	12,0	0,05
LX	1	47,9	27,0	1,98								
LP	613	12,5	14,7	0,10	302	23,5	24,4	0,60	88	9,9	14,0	0,10
SM	14	28,9	20,0	0,84	3	34,2	26,0	1,24				

Rozdělení zásob a počtu stromů podle dřevin na lokalitě Mochov 2

Autor:

Ing. Ladislav Šimerda

Správa lesů Kristiny Colloredo Mansfeldové Opočno

Zámecká 5

517 73 Opočno pod Orlickými horami

simerda@colloredo.opocno.cz

Myslivost na majetcích Kristiny Colloredo-Mansfeldové

Milan Vondřejc

V úvodu stručně představuji historii šlechtického rodu Colloredo - Mansfeldů. Připomeňme jen, že Kristina Colloredo-Mansfeldová je na veřejnosti známá především díky medializaci restitučního sporu o zámek v Opočně, který Colloredové získali do plného vlastnictví za odhadní cenu 351 tisíc zlatých již v r. 1636. V roce 1792 zdědil rod Colloredů nejen panství dobříšské, ale i příjmení Mansfeld. Restituční příběh bývalého velkostatku Opočno plný zvratů se táhne bezmála 15 let a dodnes není ukončen. Lesní pozemky a další nemovitosti byly vydány, ale zámek, v jehož areálu se již téměř čtyři desítky let konají známá setkání sokolníků, byl sice v r. 2003 na základě rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové vydán Kristině Colloredo-Mansfeldové, ale Ústavní soud v Brně rozhodnutí zrušil a rozhodl v roce 2006 zámek vrátit zpět Památkovému úřadu, středisku v Pardubicích.

MAJETKY KRISTINY COLLOREDO-MANSFELDOVÉ

Majetky Kristiny Colloredo-Mansfeldové najdeme ve dvou oblastech ČR – ve východních Čechách na Opočensku a ve středních Čechách na Dobříši. Lesnické a myslivecké hospodaření na obou majetcích (celkem cca 9.000 ha), zajišťuje Správa lesů Kristiny Colloredo-Mansfeldové (SL KCM Opočno) se sídlem v Opočně, založená v r. 2001. Vedením správy jsou pověřeni ředitelé ing. Milan Vondřejc, který je zároveň odborným lesním hospodářem na Dobříši a mysliveckým hospodářem ve všech honitbách, a ing. Ladislav Šimerda, odborný lesní hospodář v Opočně. Organizační struktura SL KCM Opočno je velice jednoduchá – jednotliví lesníci jsou přímo řízeni řediteli SL KCM. Poradcem ve věcech lesního hospodářství a i myslivosti je nejstarší syn Kristiny Colloredo-Mansfeldové Leonhard, absolvent lesnické školy v Rakousku. Do ČR jezdí od r. 1991, zapojuje se do správy rodinného lesního majetku a se svojí loveckou skupinou loví především ve volných rodových honitbách v Orlických horách.

OPOČNO

Opočenské majetky, které byly Colloredo-Mansfeldům vydány v letech 2001-2004, tvoří 4.800 ha lesní a 300 ha zemědělské půdy.

Lesní majetky jsou plochově nesouvislé a poměrně rozptýlené, rozkládají se v 37 katastrálních územích Královéhradeckého kraje, v okresech Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové a Náchod. V minulosti na nich hospodařily státní lesy, později lesní akciová společnost.

Největší část lesní půdy (45 %) leží v přírodní lesní oblasti Orlické hory, menší části v předhůří Orlických hor (30 %) a v Polabí (25 %). Skladba lesních porostů je proto velmi pestrá, od typických borů (Polabí), přes dubová stanoviště a smíšené porosty v předhůří Orlických hor až po typické smrčiny vysokých poloh na hřebenech Orlických hor. Zemědělská půda je pronajata několika soukromým subjektům dle místní příslušnosti jednotlivých hospodářů.

Honitby na Opočensku

Ač myslivost netvoří hlavní náplň činnosti SL KCM Opočno, je její důležitou součástí a na celkovém obratu firmy se podílí přibližně 4 %. SL KCM Opočno myslivecky obhospodařuje šest honiteb – čtyři vlastní (Olešnice, 1822 ha; Ledce, 612 ha; bažantnice Mochov, 689 ha; obora Opočno, 242 ha), jednu společenstevní (Trčkov, 758 ha) a oboru Bědovice (236 ha), kterou má Kristina Colloredo-Mansfeldová pronajatou od Diany Sternbergové-Phipps. Kvůli roztržitosti majetku spolu vlastní honitby nesousedí.

Ročně se ve všech honitbách na Opočensku uloví kolem 300 ks spárkaté zvěře, 2.500 bažantů, 40 zajíců a 900 kachen. K reprezentacním účelům Kristiny Colloredo-Mansfeldové a její firmy slouží především bažantnice Mochov a obora Opočno.

Olešnice

Olešnice je horskou honitbou (nadmořská výška 750-1084 m), jejíž východní hranici tvoří státní hranice s Polskem. Normovaná je v ní jelení, srnčí a černá zvěř, přičemž početnost zvěře nedosahuje normovaných stavů (NS – jelení zvěř 26 ks, srnčí zvěř 54 ks). Tyto stavy zvěře udržujeme již několik let, což nám umožňuje ve větší míře uplatňovat přirozenou obnovu SM a hlavně BK a odpovídá tomu i výskyt škod zvěří, který je pomístný, pouze v místech koncentrace zvěře v zimním období jsou škody vyšší. Honitba také doplácí na značný turistický ruch v Orlických horách, který není nijak regulován a usměrňován, resp. potřeba klidu a regulace není respektována od návštěvníků lesa.

V r. 2005 byl v Olešnici uloven dosud nejsilnější jelen opočenské části majetku Kristiny Colloredo-Mansfeldové. Trofej desetiletého nerovného čtrnácteráka, která má hodnotu 195,45 b. CIC, se vyznačuje dobrou délkou a silou lodyh a ulovil jej poplatkový lovec z Rakouska.

Trčkov

Společenstevní honitba, která leží za hlavním hřebenem Orlických hor, zasahuje svým východním okrajem až ke státní hranici s Polskem a pozemky, na nichž se rozkládá, jsou nejvýchodnější částí majetku v okrese Rychnov nad Kněžnou.

V honitbě je normována zvěř jelení (12 ks) a srnčí (32 ks).

Z této honitby v poslední době nepochází význačné trofeje, přestože za éry státních lesů to byla jedna z nejvyhlášenějších jeleních honiteb. To však bylo v době, kdy se intenzivně obdělávala zemědělská půda v Orlických horách, což dnes již dávno neplatí.

Ledce

Honitba Ledce je typickou nížinnou honitbou. Rozkládá se v průměrné nadmořské výšce kolem 200 m nedaleko Třebechovic pod Orebem. Normovanou zvěří je zvěř srnčí (32 ks) a drobná – zajíc a bažant (27, resp. 10 ks).

Do honitby je začleněn rybník Hluboký (výměra 9 ha), na němž SL KSM Opočno vypouští kachny divoké, určené k lovu. Roční úlovky se pohybují kolem 400 kusů. Na tomto rybníce se zároveň úspěšně uplatňuje způsob tzv. „kaprokachního hospodaření“. Jednou za dva roky je proveden výlov s produkcí přibližně 8.000 kg kapra.

Bažantnice Mochov

Bažantnice, která je atraktivní a prosperující honitbou, se rozkládá na pozemcích nedaleko Opočna. Tvoří ji 572 ha zemědělské půdy, 99 ha lesa, 7 ha vodních a 11 ha ostatních ploch. Jejím středem protéká řeka Dědina.

Ročně se do bažantnice vypouští zhruba 8.000 bažantů. Bažantnice nemá své chovné hejno, kuřata SL KCM Opočno nakupuje jako jednodenní. Zvěř je následně odchovávána v zařízení v areálu bažantnice a vypouštěna do revíru ve stáří 8-10 týdnů.

Během sezóny proběhne v bažantnici šest až osm poplatkových honů s výřady 200-500 (800) kusů. Slovitelnost je zhruba 30-35 % vypouštěného množství. V posledních letech na honech převažuje tuzemská lovecká klientela, přičemž zájem je spíše o menší hony.

Vzhledem k významnosti objektu „lužního lesa Mochov“ nelze významně provádět porostní úpravy ve prospěch chovu bažanta a drobné zvěře, proto je naše snaha tyto aktivity přesouvat do přílehlých zemědělských pozemků a tím celou bažantnici zatraktivnit a připravit přirozený biotop této zvěři.

Pro zpestření nabídky se do bažantnice a obory Opočno ročně vypouští přibližně kolem 300 ks bažantů královských. Kromě toho se na řece Dědině odchovávají a loví kachny divoké. V bažantnici jsou kromě bažantí zvěře dobré stavy zajíce (sčítáno kolem 150 ks) a srnčí zvěře (100 ks).

Obora Opočno

Asi nejznámější honitbou v majetku Kristiny Colloredo-Mansfeldové je obora Opočno. Její založení se datuje až do období před r. 1589.

Obora o výměře 242 ha přiléhá k městu a svým severním okrajem navazuje na zámecký park, který byl od ní oddělen v r. 1991. Obora zaujme z mnoha hledisek: nejen chovanou zvěří, ale zejména krásným prostředím – pastevními plochami v podobě anglického parku, zbytky historického oplocení, ale hlavně impozantními solitérními duby.

V oboře je normovaná zvěř daňčí (70 ks) a mufloní (120 ks). Nejsilnější daňčí trofeje v současnosti dosahují 170-190 b. CIC. Dosud nejsilnější lopaty mají hodnotu 191,46 b. CIC (1998). Mufloni v oboře početně převažují, jarní sčítání v loňském roce prozradilo mírný „nadvah“. Nejsilnější muflon byl uloven v r. 1985 (236,00 b. CIC). Roční odlov zvěře daňčí je cca 40 ks, mufloní cca 90 ks.

Kromě daňčí a mufloní zvěře žije v opočenské oboře kolem 20 ks siky Dybowského, který však není normován. Vlastník usiluje o stanovení normovaných stavů pro tento zajímavý druh se záměrem dosáhnout cílového stavu do 30 ks. Rekordní trofej siky Dybowského z obory má bodovou hodnotu 413,80 b. CIC.

Trofejová zvěř se loví především poplatkově, přičemž podobně jako bažantnici navštěvují i oboru v posledních letech převážně tuzemští lovci. Zájem je především o slabší a středně silné trofeje jak daňků, tak muflonů. Jen výjimečně se najde lovec, který požaduje mimořádně silnou trofej. V loňské lovecké sezoně to byly trofeje muflonů v hodnotách 227,45 b., 222,70 b., 222,30 b. CIC. Holou zvěř loví výhradně oborní personál.

Obora Bědovice

Obora Bědovice, kterou má Kristina Colloredo-Mansfeldová pronajatou od Diany Sternbergové-Phipps, leží mezi Třebechovicemi pod Orebem a Týništěm nad Orlicí. Byla založena na konci 80. let minulého století Lesním závodem Opočno a rozkládá se na části někdejší šternberské obory. Diana Sternbergová-Phipps ji získala jako součást restituovaného majetku v r. 1992, do konce r. 2001 v ní hospodařila a poté ji pronajala Kristině Colloredo-Mansfeldové.

Normovanou zvěří v oboře je prase divoké (120 ks) a daněk evropský (80 ks). Černá zvěř je velmi kvalitní, každoročně se loví medailoví kňouři. Nejsilnější zbraně pocházejí z r. 2003: 121,35 b. CIC. Trofeje nejkvalitnějších zralých daňků se pohybují kolem 190 b. CIC. Nejsilnější trofej je z r. 2006 a má hodnotu 195,08 b. CIC a v loňském roce je to daněk v bodové hodnotě 192,00 b. CIC.

SL KCM Opočno navázala v Bědovicích na tradici bývalého LZ Opočno v chovu divokých kachen. Pokračuje v něm ve vyčleněných prostorách obory. Z roční produkce 10.000 kachňat jich cca 600-800 ks zůstává pro vypouštění na rybníku v honitbě Ledce a řece v bažantnici Mochov. Zbytek produkce kachňat se daří velice úspěšně prodat.

DOBŘÍŠ

Lesní majetky na Dobříšsku o celkové výměře přibližně 4.200 ha se rozkládají v okrese Příbram. Jde o lesy s převahou jehličnanů, zejména smrku.

Na Dobříši má SL KCM Opočno uznány tři volné honitby – Královskou Stolicí (1157 ha), Voznici (1846 ha), Rochoty (738 ha) a Oboru Aglaia (515 ha).

Volné honitby

Ve volných honitbách hospodaří SL KCM Opočno teprve od začátku roku 2006. Před tímto datem je spravovala Lesní a rybníční správa Zbiroh patřící Jeronýmu Colloredo-Mansfeldovi .

Ve všech volných honitbách je normovaná zvěř jelení, daňčí, srnčí a černá. Ročně se v nich uloví po 40 ks jelení a daňčí zvěře, 10 ks srnčí zvěře a 100 ks divočáků.

Zvláštností Dobříšska je jelenec běloocasý. Početní stavy této zvěře ve volných honitbách jsou však velmi nízké. Důvodem je vysoká potravní konkurence v důsledku přítomnosti více druhů spárkaté zvěře a další faktory (např. zneklidňování zvěře návštěvníky lesa, pytláctví atd.).

Obora Aglaia

Obora Aglaia byla stejně jako volné honitby předána SL KCM Opočno na začátku r. 2006, přičemž do r. 2003 v ní hospodařily Lesy České republiky, s. p., Lesní závod Dobříš. V roce 2006 vlastník oboru pronajal soukromé osobě.

V oboře je normovaná zvěř jelení (50 ks), daňčí (80 ks) a jelenec běloocasý (61 ks). Sčítané jarní stavy zvěře z r. 2008 jsou neúměrně vysoké - zvěř jelení 82 ks, daňčí 270 ks, srnčí 33 ks, divočák 48 ks. Jelence naopak není téměř vidět (9 ks). Cílem vlastníka je udržet v oboře kvalitní zvěř v normovaných stavech s ohledem na snížení škod působených zvěří v lesních porostech. Z toho vyplývají důležité úkoly: do dvou let snížit stavy daňčí zvěře a jelení zvěře a naopak postupně se pokusit zvyšovat počty jelence běloocasého a přiblížit je alespoň částečně stavům normovaným.

Tolik na okraj přehled honiteb a stav a lov zvěře v oblasti Opočna a Dobříše.

Konkrétním příkladem dlouhodobé snahy o dosažení vyváženého stavu mezi lesnickým hospodařením a intenzivním provozem myslivosti může sloužit obora Opočno. V oboře Opočno se normálně lesnický hospodaří, jsou uplatňovány i jemnější hospodářské způsoby: skupinový násečný – kotlíky a podrostní. Pro minimalizaci škod zvěří jsou dlouhodoběji uplatňována tato opatření :

- změna druhové skladby ve prospěch listnatých dřevin (za 25 let z 30 % listnáčů na současných 50 %),
- zvýšení podílu plodonosných dřevin (dub letní, zimní, červený, jírovec maďal, buk, jeřáb, hrušeň),
- oplocení každé zalesněné plochy se zvýšenými náklady,
- při odplocování ve stadiu tyčkovin – tyčovin individuální ochrana cílových jedinců,
- příkrmování speciálními krmnými směsmi dle veterinárních rozborů a doporučení.

Relativně vysoké kmenové stavy spárkaté zvěře v oboře Opočno (k 31.3.2007 281 ks) představují zatížení téměř 1,16 ks / 1ha. Při uvedeném lesnickém hospodaření a zvýšené péči o zvěř jsou však zárukou „**ekologicky únosných škod zvěří**“ s možností dopěstování kvalitní produkce dřevní hmoty i plnění ostatních funkcí lesa v porostech do doby jejich mytné zralosti.

Nezpochybnitelnou výhodou všech větších majitelů lesních pozemků je možnost **vytvoření vlastních honiteb**. To umožňuje již **od základu ovlivňovat lesnické hospodaření, stav lesa a početní stavy zvěře** (zejména spárkaté), **nepřímo i snižování škod zvěří**. Tento stav lze jen stěží docílit u LČR s.p., kde jeden subjekt hospodář, druhý vykonává činnosti, třetí provozuje myslivost.

Sami jsme se přesvědčili o tom, že již při samotném pronájmu Obory Aglaia v roce 2006 a 2007 došlo za jediný rok k nepřiměřenému nárůstu početních stavů zvěře.

Od počátku existence Správy lesů Kristiny Colloredo – Mansfeldové byl současným majitelům zdůrazňován význam udržování početních stavů spárkaté zvěře v Orlických horách na úrovni, které by byly zárukou zamezení dalších škod letním loupáním a zimním ohryzem jelení zvěří v nejmladších porostech I. a II. event. III. věkového stupně.

Stejný záměr a cíl budeme tvrdě prosazovat i na nově převzatých lesních a honebních pozemcích na rodinném Majetku Colloredo – Mansfeldů na Dobříšsku, úsecích Obora, Voznice – Chouzavá a Rochoty. Stav lesních porostů a intenzita poškození smrkových porostů spárkatou zvěří je zde zcela neúnosný a vyžaduje vytvoření samostatného hospodářského souboru se specifickou hospodářských opatření při obnově LHP.

V přímé souvislosti s lesnickým hospodařením a provozem myslivosti ve vlastních honitbách řešíme 2 okruhy problémů:

1. V Orlických horách je cílem snížení – omezení škod zvěří na ekologicky únosnou míru. Jestliže NS jelení zvěře předepisuje pro honitbu Olešnice celkem 26 ks, t.j. na 1000 ha 16 ks, jarní sčítání r. 2006 celkem 14 ks tj. na 1.000 ha 8 ks (hluboko pod NS), k 31.3.2007 pak 25 ks.

U honitby Trčkov je NS jelení celkem 12 ks na 1.000 ha 16 ks, jarní sčítání 2006 celkem 35 ks, zásadně ovlivněno „ polskou zvěří“, která od poloviny února pravidelně v početných stavech až 80 ks migruje z Polska, kdy se tam již nekrmí. To potvrdila mírná zima 2006/2007 téměř bez sněhové pokrývky s jarním sčítaným stavem k 31.3.2007 jen 13 ks.

Základním lesnickým opatřením je postupná úprava druhové skladby, daří se uplatňovat přirozené zmlazení buku, při jeho vyšším zastoupení jsou evidentní nižší škody okusem. Velmi významná je podpora příměsi jeřábu, na který se koncentrují škody okusem v době vegetačního klidu a hlavní hospodářské dřeviny nejsou poškozeny. Reálně uvažujeme i o zřízení 2 prezimovacích obůrek, v lokalitě Olešnice a Trčkov. Důležité je i vytvoření samostatného HS porostů silně poškozených loupáním a ohryzem se specifickým hospodařením – na LHC Opočno o výměře 64 ha, t.j. pouze 1,4 % z LHC (1. a 2. věk. st. bez poškození).

Považujeme za úspěch, že i přes počáteční nedůvěru naše filosofie ekologicky únosných škod a tomu odpovídajících početních stavů vysoké zvěře byla přijata všemi významnými vlastníky lesů v Orlických horách.

Srncí zvěř je decimována nepříznivými vlivy klimatu, zejména po zimě 2005/2006, škody okusem téměř nehrozí.

2. V ostatních honitbách a to jak vlastních, tak i pronajatých, je nejdůležitějším úkolem ochrana vysázených lesních kultur, zejména MZD – listnáčů a jedle proti okusu zvěří. Jedná se zejména o škody srnčí zvěří a zajícem. Při vyšším zastoupení MZD, převážně více jak 25 % dle cílového HS je jediným účinným prostředkem ochrany oplocení lesních kultur. Chceme-li zachovat vyšší podíl MZD nejen do stadia zajištění lesních kultur, ale i přiblížit se k druhové skladbě přírodního lesa v době jeho dospělosti, nezbyvá než v přechodné době volit nákladné způsoby oplocení. U pronajatých honiteb je třeba alikvotní podíl zvýšených nákladů na ochranu lesních kultur promítnout do ekonomického nájemného. Uvádí se, že náklady na ochranu lesních kultur činí 5 – 10 ti násobek nájemného za pronájem honebních pozemků. V našem případě na lesnickém úseku Skalka, kde jsou pronajaty 3 honebním společenstvům honební pozemky o výměře 384 ha, činí roční nájemné 19.195 Kč, a roční náklady na ochranu proti zvěři (oplocení + ochrana proti okusu) 127.500 Kč, tj. sedminásobek ročního nájmu, ale pouze 15 % vynaložených ročních nákladů na ochranu lesních kultur proti zvěři.

Celkové náklady v roce 2006 i 2007 na ochranu proti zvěři na majetku KCM přesáhly 1 mil. Kč.

K těmto dvěma základním okruhům problémů přistupuje již zmíněný komplex řešení otázek mysliveckého hospodaření a snižování neúnosných škod zvěří na převzatém majetku na Dobříšsku.

Pro podrobnější posouzení lze uvést aktuální sčítané stavy zvěře v rozhodujících honitbách Správy lesů Kristiny Colloredo - Mansfeldové na majetku Opočno a Dobříš:

Honitba	výměra ha	jelení NS/sčít.	daňčí NS/sčít.	mufloní NS/sčít.	jelenec viržinský NS/sčít.	celkem NS/sčít.	stav ks/ha
Obora Opočno	242	-	70/90	120/191	-	190/281	1,16
Obora Aglaiia - r. 2006	515	50/46	80/192	-	61/9	191/247	0,48
r. 2007		50/63	80/261	-	61/5	191/329	0,64
r. 2008		50/82	80/270	-	61/9	191/361	0,70
Olešnice	1822	26/25	III. kakostní tř. min. stav 16 ks			26/25	13,7/1000 ha
Trčkov	758	8/13	III. kakostní tř. min. stav 6 ks			8/13	17,1/1000 ha
Voznice	1846	12/30	10/33	-	10/25	32/88	34/1000 ha
Králova Stolice	1172	11/14	10/16	-	10/0	31/30	25/1000 ha
Rochota	737	5/14	6/13	-	5/12	16/39	52/1000 ha

Rozdíly početních stavů dvou srovnávaných obor, Opočno a Aglaia, ještě zdaleka nevypovídají o mysliveckém hospodaření a zejména péči o zvěř. Téměř při 2 násobných stavech v Oboře Opočno, při komplexní péči o zvěř, jsou výsledky dosažených hodnot ulovených trofejí nesrovnatelné. Totéž platí i v otázkách poškození lesních porostů.

Všechny uvedené příklady jen potvrzují cíl našeho snažení. Vytvoření vyváženého stavu mezi lesnickým hospodařením a myslivostí, konkrétně postupné přiblížení se k přírodnímu lesu,

který bude poskytovat i příznivější podmínky pro život zvěře a tím i ekologicky únosné škody zvěří. To je i jedním z bodů přijatého programu trvale udržitelného hospodaření v lesích ČR.

Zajistit správné hospodaření ve všech honitbách SL KCM Opočno je velmi náročné, protože leží ve dvou velmi vzdálených oblastech. Restiturované majetky užívá Kristina Colloredo-Mansfeldová v převážné většině krátkou dobu, a tak se teprve ukáže, s jakými výsledky se nejen oborní chovy, ale také volné honitby, pochlubí.

Autor:

Ing. Milan Vondřejc

Správa lesů Kristiny Colloredo Mansfeldové Opočno

Zámecká 5

517 73 Opočno pod Orlickými horami

vondrejcz@colloredo.opocno.cz

